

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan zvečer, izvenredni nedelje in praznike.
Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vln.,
za uradne razglase 60 vln., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—		9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadoščno frankovane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

VABILO

na

XXX. redno veliko skupščino

„Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“
v nedeljo, dne 14. sept. 1919. leta
ob 10. uri dopoldne
v Ljubljani, v veliki dvorani
„Narodnega doma“.

SPORED:

1. Nagovor prvomestnika.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Poročilo nadzornišstva.
5. Volitev članov v družbeno vodstvo.
6. Volitev nadzornišstva (5 članov).
7. Volitev razsodnišstva (5 članov).
8. Slučajnosti.

Vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“,
dne 18. avgusta 1919.

Pogajanja za načela.

Hrvatski narod tiči v nervozni nezadovoljnosti. In slovenski. In srbski. Najnevarnejša je ta nezadovoljnost tam, kjer se udeležujejo široke plasti naroda. Morda komu, ta naziv ni všeč, češ, »kaj so neki te široke plasti«. Toda res je, da je nosilec nezadovoljnosti v Jugoslaviji kmet. Ni čuda. Ali si se že vozil iz Zagreba v Koprivnico, iz Križevca v Belovar, v Grubišno polje, po progi Sisak - Brod-Vinkovci - Zemun? Koder ti seže oko, ena sama bogata ravnina, polna žita, koruze, živine, prasičev. Pa vprašaj, čigavo je to, in povedo ti: Evo, od tod pa dokler ti seže oko, teh enajst tisoč juter je last grofa Elza, pa od one reke do Fruške gore, devetnajst tisoč juter last grofov Pejachevich, na 9000 juter last žida Neumanna, pa 7000 last grofa X, barona Y, veletržca Z. Na teh obširnih zemljiščih žive po vasicah tisoči kmetov, ki nimajo za svoje mnogobrojne rodbine niti po 5 juter, pa delajo od zore do mraka. Pred vojno je bil koruzni kruh njihova glavna jed in Amerika njih rešitelj. Danes so pa ti ljudje zrevoletni in lakorni. Kakor 1. 1908. in pozneje večkrat romunski kmetje, tako so slavonski, sremski, podravinski in vojvodinski kmetje ob prevratu napadli »spahilike« (majarije) plemenitih latifundistov z orožjem in jih opleniili ter si takrat in pozneje z oboroženo roko sami razdelili velik del zemlje. Obenem so vpepelili v nebroj kra-

jih — gospoda, to ni pravljica in beseda nebroj pomeni več ko 150 vasi! — vpepelili so torej one dve tri židovske hiše, ki se nahajajo v vsaki hrvatski vasi in v katerih se je zbiralo delo in trpljenje hrvatskega seljaka, preračunano v milijone.

Sam sem bil priča požaru v Grubišnem polju, naskoku treh stotin oboroženih moških in žensk na židovsko hišo. Bil sem neposredna priča plenitvi, streljanju, požaru in potem krvavi intervenciji vojaške »narodne straže«, ki je udušila ta upor.

Za demokrate je vprašanje, — ali naj se takšni pojavi ponove? Ali pa raje ne?

Kdor misli, da se da hrvatsko, volvodinsko in bosansko agrarno vprašanje rešiti potom zakona in da naj se seljaci zadovolje s čakanjem, ta ne pozna razmer in misli, da je cela Jugoslavija agrarno in socialno podobna Sloveniji. Kdor tako misli, seveda niti od daleč ne ve, za kaj gre.

Začasne odredbe niso nobena izmišljotina mladih demokratov v svrhu kujoniranja bana Mihalovića, barona Nikoljčea, gospoda Muačevića, doktorja Peleša, grofov Pejachevich, bosanskih agov in begov in njihovih slovenskih sorodnikov po misljenju in duhu. Začasne odredbe nameravajo sankcionirati ono razdelitev veleposestev, ki jo je narod ponekod že sam izvedel, in s tem dati polovično izvršeni revoluciji legalen karakter, utrditi tako ugled države in obenem zadovoljiti seljake, polprejvrednike, ki bi v nasprotnem slučaju zopet razvili rudočo zastavo. Kdor pravi, da je narod nezadovoljen, ima prav. Narod je nezadovoljen, ker nima še tega, kar smatra, da mu gre, in ker si te svoje pravice ne da vzeti z rezoniranjem o privatni lastnini.

Toda privatna lastnina je temelj države. Ni ga razumnega človeka, ki bi vključ teorijam diral v ta aksiom. Začasne odredbe v agrarni reformi je dana samo ena smer: Voditi potom naredb izvedbo agrarne reforme tako, da se 1. narod zadovolji in da ne poseže po sili že prihodnji spomlad, 2. da se izvede prenos povsod jednako, v načelni smeri in pod državnim nadzorstvom in vodstvom, ne pa elementarno, in 3. da se pred pretiranimi zahtevami razjarjenega neukega ljudstva istočasno z državno avtoriteto brani načelo zasebne lastnine in odškodnine za njen odsvojitev.

Največji lastninski kapitalisti so v nemoralne svrhe predrli načelo zasebne lastnine: Pruski Ostelbunkerji so sprejeli in izvrševali zakon o razlastitvi proti Poljakom.

Vsled tega še niso postali boljše viki.

Demokrati pa žele in zahtevajo agrarno reformo v prid ljudstva in v prid države. Začasna odredba je naravnost obvarovanje miru, reda in zasebne lastnine, ne pa dela proti njej. — Pa pride vprašanje: Zakaj začasna odredba ne pa zakon? Odgovor je jednostaven: Zakonska predloga potrebuje studija petih let. Seljak ne bo čakal na ta studij.

V belovarski županiji kaže provedba te začasne odredbe, kakšen blagoslov je ona.

Seveda, sedaj pride na vrsto Vojvodina in Bosna. Pridejo na vrsto radikalni veleposestniki. Pride Protić, kriza...

V tem trenutku pač ni popularno braniti radikalce proti demokratom. V tem vprašanju je kompromis nemogoč: Ali za ljudstvo ali pa proti njemu.

Za stranko in za vsakega njene pristasa ne more biti dvoma, kakšna bodi pot: Glede agrarne reforme se da govoriti o manj brezobzirni izvedbi za nekatere kraje, da so govoriti o višini odškodnine, o omogočenju obdelanja, da se govoriti o različnem ne da, so pa govoriti o tem, ali se naj ta reforma čez zimo in najdelj do prihodnjega obdelanja izvede, ali ne. Sporazum med strankami, med demokrati in radikalc, je glede tega vprašanja mogoč le, če si vse druge stranke vnačelu osvoje naše stališče, pa naj bodo to radikali, konservativci, disidenti, klerikali ali kdorkoli. Stranke so samo sredstvo, in to sredstvo mora ljudstvu koristiti, ne pa škodovati; mora državo utrditi, ne pa protežirati razdirjanost in vzdrževati razloge velike upravno - socialne krize, v kateri se Slovenci ne nahajamo, tudi Srbija ne, za to pa Srbi in Hrvati v Bosni, v Banovini, Bački, Vojvodini in Medimurju.

V vseh drugih vprašanjih je mogoč sporazum med strankami. Nočemo očitati ničesar ne Protiću, ne Ninčiu, ne Korošcu. Naj nehaljo voditi dosedanje politiko zadrževanja, proti kateri so bili demokrati brez moči, naj nehaljo z osebnimi političnimi vprašanji, in demokrati bodo radi žrtvovali vse svoje voditelje, da se doseže vlada, ki bo res narodna, demokratska in ki bo kaj napravila. Ljudske potrebe so prve. Veleposestniki pridejo še le pozneje na vrsto. Država treba dela, in to treba izvesti po načelih. Ali smo demokrati, ali pa nismo.

Ivan Prekoršek:

Po celjskem dijaškem shodu.

Ko je dijašala svetovna vojska ter je služila Dunaju in Berlinu staro in mlado; tedaj smo se upravičeno morali bati za našo mladino. Vojna je terjala težke krvave žrtve, onim pa, ki niso za večno ostali na bojnih poljanah, je zaskala take rane na duši in na telesu, da smo mislili, da si ne odpomore kmalu.

Toda mladina je vstala, čvrsta, zdrava, bogata idej in idealov, krepke volje in velikega hotenja, to smo videli v dneh celjskega shoda in iz srca smo tega veselili. Podrobnega poročila o vseh referatih in debatah, kojih sta bila dva cela dneva polna, ne bomo priobčevali na željo dijaštva samega, ki izda posebno brošuro o tem shodu. Omenjamo le, da nam je imponirala samo zavest in samostojnost, to je ono, kar daje mladini moč, kar jo dviga nad politične stranke, kar jo vsposablja za življenje ali bolje rečeno, kar jo pripravlja za življenje, kojemu je poklicana, da da nove smernice.

Mladina je up naroda, najostreje reagira na pojave javnega življenja, v toliko pa tudi samo toliko je mladina že tudi politična. Ona opazuje, sodi in obsoja. Naravno je torej, da mladina v dnevih, ko se nam podpisuje v Parizu svetovna krivica, ki nam odtrga najboljše dele naše zemlje in najzavednejši del naroda, ne more molčati, zaveda se velike dolžnosti, da napne vse sile, da bo z njenim delom, če že ne z našim, ta krivica skoro izbrisana in cel narod osvobojen. Mladina s paznim očesom in vsem čustvom čistega srca in poštenja gleda na delo ujednenja in uprave v naši državi, besede njene obsodbe so težke. Prva je bila nositeljica ideje jugoslovenskega ujednenja, trpela je za to v letih 1914 in 1915 in naslednjih, bila je preganjana z Dunaja in doma od onih, koji so še pred nedolгим časom istovetili srbofilstvo z brezvestvom ter dolžili mladino obeh teh grehov. Prvi očiitek je zaslužila v očeh patriotov, drugi očiitek pa je bil za mladino prav tako krivičen nekdanji kakor je danes. Ta mladina se ni prodajala avstrijstvu, ker je verovala v jugoslovanstvo, in ta mladina tako zdrava in vesela od bregov Vardarja pa do obali Adrije in obmejnih točk nad Mariborom, ki je zborovala tri dni v našem Celju, je pokazala, da ni napredaj nikomur. Te apostole svobode misli, ki bodo dalj življenju krepko vrsto značajnih mož dela, pozdravljamo iskreno ter želimo kulturni dijaški organizaciji »Preporodu«, ki si jo je izgradila s čistim srcem in bistro glavo, prvotna in uspeha.

Glas iz Istre.

V Opatiji, začetkom septembra. Sedaj, ko se bje v Parizu hud diplomatski boj prav za Vzhodno Istro in še posebej za kastavsko, jelšansko ter trnovsko - bistrsko in šentpetersko občino, sprejmite, mili bratje v svobodi, zedinjeni Jugoslaviji, glas, ki pa naj ne bo glas vpajočega v puščavi, da naša srca še vedno bijejo slovensko, dasi nosimo težje okove kot prej pod habsburškim jarmom žalostnega in prokletega spomina.

Obdani s kitajskim zidom, izvemo le po »Edinosti«, kako je tam onstran mej, a še to same brezpomembne vesti, ker, kar je važnejšega, izbrise neusmiljeni in neresnicoljubni laški cenzor, ki je še trši kot bivši avstrijski.

Ker verujemo v naše odreditelje, ne moremo več prenašati zlobnih laži, ki so jih polni italijanski časopisi, posebno ono veliko laž italijanskega ministra G. Sforze, da je samo 200 internirancev iz naših dežel. Da, 200 jih je samo iz teh štirih občin, a drugih, ki trpe po nedolžnem, je na tisoče, ne vsehviš Dalmacije.

Pred par dnevi so italijanski vojaški razdeljevali nezavednemu kmečkemu ljudstvu neko brošurico F. Babudrija z naslovom in vinjeto »Tukaj smo ter tu ostanemo.« V tej brošuri je nakopičeno toliko in tako gorostasni laži, da se jim smeje še celo najbolj neveden kmet, a saj ni potreba, da opišem vsebino tega lažpisla, ker se namdejam, da ga že itak imate.

Nepopolno je naše trpljenje, ko se ne moremo svobodno pogovoriti o naših težnjah po združenju z našo materjo domovino, saj je vsak najnedolžnejši sestanek strogo zabranjen. Razna zasramovanja in vedna zbadanja od strani vojaštva so nam v potrdilo, da bo naše pravo obveljalo, da, še trša verujemo v vstajenje tužnega Istranina!

Tudi nam mora enkrat zastjati solnce svobode, a kadar se to zgodi, bo naše veselje brezmejno.

Dovolj tega negotovega barantanja v Parizu.

Ospodje politiki v beogradski skupščini, nehajte enkrat z neplodnim strankarstvom, združite se vsi v eno falango v obrambo domovine in poskrbite, da Istra ne postane žrtve nasilnega rimskega imperijalizma. Jugoslavija, ne pozabi Istre!

Politične vesti.

— Vsem poslancom JDS. Izredne važnosti je, da odpotujete takoj v Beograd in prispete tja že v ponedeljek. Tudi glede termina prihoda ne sme biti nobene izjeme. — Predsedstvo Demokratskega kluba.

Podpredsednik dež. vlade v Mariboru. LDU. Maribor. 5. sept. Danes dopoldne ob 9. je prisel v Maribor podpredsednik deželne vla-

LISTEK.

Fran Govekar:

„Še danes!“

(Konec.)

In kar je bilo tistega popoldneva najbolj »divje« zabavno: bolgarsko-slovenski milijonar Ivan Kenda! Marko ga je opazoval že ves teden: kjerkoli je bil, povsod se je pojavil tudi Kenda: zdaj peš, zdaj jež, zdaj na vozu. Tu je nadziral delavce, ki so zagrajali novo pot, — ondi je kakor zemljemerec sam prelagal cesto, da se odščipne neroden ovinek, — tam je kazal, kaj naj se iztrebi iz zanamarijen zaraslega gozda, — tod je dal ob cesti izsekati staro drevje, ki je zakrivalo slikovit razgled, — ondukaj ga je videl laziti po pobočju in ugibati, kod bi se naj izpeljala cestna električna železnica od Lesec do blejsko-bohinjskega kolodvora... In zopet ga je videl v Tourist officu z lekarnikom Roblekom sestavljati program zabav in priredb na jezeru in v Zdraviliškem domu za bodočih štirinajst dni, ali bežati k odborniku

Rusu zaradi izletov letoviščarjev in popravila polomljenih avtomobilov. In če je v kasinu na plesu primanjkovalo pesalcev, je gledal zopet Kendo, kako se vrti s postarnimi Hrvatci, kako po dunajskem valčku ali kako mandra s starikavimi Srbinjimi z mladeniškim navdušenjem dolgočasno kolo.

Kenda povsod, od zore do pozne noči: aranžira, reformira, komandira, informira, angažira, regulira, instruiira in — blamira! Solnce ga je obžgalo, da izgleda že kakor pravcati Indokinez in lase na vedno goli glavi mu je izpalilo, da so že kakor suha slama. Kakor hrt leta navzgor, navzdol, vedno miren, smehljajoč in zgovoren, in ko mu omagajo vendarle končno tudi njegove noge, zdrči kakor puščica s čolnom preko jezera, zajaše iskrega belca in drvi z njim naokoli ali pa se kočira v diru kdovekam in kdovezakaj...

In da bi se takegale človeka ne napadalo? To bi bilo proti čistilnim jugoslovanskim tradicijam! Mož je agilen, inicijativen, modern, ima obzorje in okus ter dosega izvrstne uspehe. Bled se je tekom nekaj mesecev iz idilske dvoživke, malone že ponemškutarjenje vasi izpre-

menil v čisto, lično slovensko letovišče svetovnega značaja. Kajpada: takega slovenskega novotarja in prekučuha je vsekakor treba zdelati, osuvati in opsovati ter kolikor najbolj in najbrž možno — disgustirati!

Tistega dne torej so gledali Marko in njegova ženska trojka, kako je Kenda, vse žepe polne številok »Slovenskega Naroda«, švigal po »Kurjem parku« od hrvaškega žida do hrvaške židinke. Povsod je rotoče dvigal svoje roke, se bil po žepih in s solzami v očeh prosil: »Gospodo, molim, — izvitite! — najljepše molim: nemojte švapčariti!« — In kakor podlasica je smukal po terasi, okoli vseh miz, okoli paviljončka, okoli vseh klopi, zasadenih po hrvaški čifuth in katolikih, ter je moleoval vse skupaj in vsakega posebej vedno iznova: »Gospodo, molim, molim: nemojte švapčariti!«

Za Kendo pa je stopal kakor nezrophen stražar dolg in suh gospod s povzdignjenim kazalcem ter je z grobnim glasom ponavljal vedno isto: »Preka je potreba, da predsednik blejskega Prometnog društva postane čestit Slovenec! To kažem ja, Srbijanec — Andrija Mišković.«

Prizor je bil jako lep, in Markova ženska trojka se je »divje« zabavala.

A zgodilo se je, da je Kenda baš zopet odmolil svoje »Nemojte!« in Mišković je zagrmel baš svoj »To kažem ja, Srbijanec...« — ko ju je tik vremenske hišice ustavila srbska obitelj. In začela je z gospodom Miškovićem žurno čebljati po francosko; hip nato je pristopila še Slovenka Monna Lisinega oblička v spremstvu angleškega častnika. In vsa družba je govorila zdaj še po angleško.

Tudi Kenda in Mišković sta čudovito gladko odgovarjala francoski in angleški. Marko Hren pa je predrzno stopil mednje, se odkril in zarohnel: »Gospodo, molim, molim: nemojte ni švapčariti, ni francuziti, ni engleziti! Govorite uvijek samo po naši, jer to jest najljepše! To kažem ja, Slovenec — Marko Hren!«

In četvorka je šnila okoli ovinka, — godba je svirala dalje potpuri nemških, francoskih, laških in angleških operetnih arij, z neba pa se je smejalo internacionalno solnce...

Kajpada je bil dekletom »divje« vseh Markov nastop, in on je bil nase nepopolno ponosen. In bahavo se

je razgovoril o svojih drugih junastvih, kako je rešil nekdanj iz vinar-nih valov lastno mater in sestro, obe v svilenih toaletah, dasi takrat še ni znal plavati, kako je osleparil graške vojaške sodnike, ki so ga kot prostovoljca hoteli obestiti, ker so se našle pri njem razglednice iz Beograda, in kako je treščil nemški usmiljenki knjigo v glavo, ker ga je na postelji škropila z blagoslovljeno vodo, namesto da bi mu bila prinesla izdaten guljaž.

Silno dolga je bila ta povest, a na to je naročil »divje« imenitno večerjo, vina in še dve šampajniki po vrhu. In pripovedoval in pripovedoval je še tretjič in še petič o svojih spontanskih plavalni umetnosti, o graških auditorijih in ječah ter o nemški usmiljenki v admontskem vojaškem špitalu. Marko je v pripovedovanju resničen mmetnik in povedati zna isto dogodbo tudi na petdesetoro načinov.

A Cenki, ki se je bala ves dan zvite vrvi kot strupenega modrasa, je postajalo pri tem tesno in tesneje. Preveč se je bahal Marko, preveč je bliskal z očmi, in tudi šampajna je bilo za naivne dekliške želodčke preveč.

de za Slovenijo g. dr. Gregor Žerjav. Na kolodvoru so ga sprejeli v imenu mesta vladni komisar dr. Pfeifer, v imenu okrajnega glavarstva dr. Mulaček in v imenu državne policije komisar dr. Senekovič. Pozdravila sta ga tudi državni poslanec prof. Voglar in g. dr. Lipold. Na magistratu je sprejel zastopnike uradov.

— **Potek pogajanj.** Beograd, 5. septembra. Danes dopoldne so se nadaljevala pogajanja z radikalnim klubom. Kakor izvemo je sporazum z radikalnim klubom skoraj že gotov in izgleda, da bodo v najkrajšem času odstranjene tudi zadnje ovire. Z Narodnim klubom dogovori vsled pretrganih zahtev tega kluba še niso dospeli tako daleč. — Danes popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je obvestil ministrski predsednik svoje kolege o uspehu dosedanjih pogajanj. Na večer je imel sejo klub Demokratske zajednice, na kateri je minister dr. Kramer referiral o položaju. Jutri dopoldne se zopet sestane ministrski svet in ni izključeno, da prinese že jutri dan razrešitev situacije. — Kakor izvevmo, so radikalec akceptirali načelno stališče demokratov v vprašanju agrarne reforme. Za slučaj njihovega vstopa v vladu so pristali na to, da se agrarna reforma izvede na temeljih predhodnih odredb in na vseh na temelju teh odredb izdanih naredb. Najdalje so radikalec popustili, da jim mora pripasti ministrstvo notranjih zadev. Akceptirali so predlog, da prevzame ta resort eden izmed članov Demokratske zajednice. Kakor se govori, je najresnejši kandidat za to mesto, nek politik, ki pripada dosedanjim srbskim samostojnim stranki, v kateri je znan kot zelo zmeren in prevdaren človek, da se mu mora izročiti vladna v. Hrvatski. t. j., da mora biti ban imenovan iz vrst Narodnega kluba. Kot kandidata za bansko mesto se označuje v Narodnem klubu poslanec dr. Matko Laginja. Kakor se čuje pa en del Narodnega kluba že tudi sam uvideva, da so zahteve lastne stranke pretrpane in da skoro onemogočujejo kompromis. V političnih krogih se širi mnenje, da nekateri politiki Narodnega kluba delajo na to, da se onemogoči sporazum. — Kakor hitro bodo dogovori z radikali in Narodnim klubom končani, bo ministrski predsednik pozval na razgovor vodje malih strank, tako predvsem poslanca Trifkovića in dr. Korošca. Danes so se v kuluarjih parlamenta presojali izglezi za ugodno rešitev krize zelo optimistično.

— **»Obzorje« o prekmurjskem vprašanju.** »Obzorje« z dne 4. t. m. piše o prekmurjskem vprašanju med drugim: »Mi Slovencem in Srbom nikdar ne bomo ničesar žalega storili, da, eva Prekmurje, ki so ga zavzeli hrvatski bataljoni, Slovenci so zahtevali, da se jim na mestu izroči Prekmurje in hrvatski nastavljenici so morali oditi. Nam tega ni žal, ker smatramo Prekmurje za naše, dasi je v slovenski upravi. Ako tudi nismo nikakoli centralisti, vendar smo toliko demokrati, da nečemo narodu usiljevati uprave, ki si je sam ne želi. To zahtevamo tudi za sebe. Naš narod je konservativen in vsekakor regionalist. Vemo, da bi se Dalmacija pobunila, ako bi se ji poslali uradniki iz Banovine, a vendar so eni in drugi Hrvati.«

— **Jugoslovanska duhovščina in Vatikan.** »Secolov« dopisnik poroča iz Rima o korakih, ki se imajo uvesti proti onim škofom, ki so sodelovali pri znanih agitacijah — pravi pa, da so to samo govorice. — Ker gre za gibanje, ki je v stani provzročiti pravo scismo, Vatikan — pravi dopisnik — ne bo odločeval preje, dokler ne dobi odgovora kongregacije za sveta opravila (Congregazione del santo Uffizio), v čegar delokrog spada zadeva in ki bi znala uvesti potreben kanoničen proces radi

tega. Dosedaj se ni še nič ukrenilo. Očitno pa je, da bo Sveta Stolica — za slučaj, da je stvar v resnici takšna kakor se je poročalo — intervenirala z vso svojo avtoriteto za varstvo cerkvenih disciplin.

— **Radgonski nemški trgovci proti priključitvi k Avstriji.** Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo je dobilo dne 4. t. m. nastopno nemško protestno brzojavko odbora radgonskih trgovcev: »Danes v Radgoni zbrani nemški trgovci, obrtniki in gostilničarji protestirajo proti priključitvi k Nemški Avstriji. Radgona je gospodarsko navezana na zasedeno ozemlje Prekmurja ter na pokrajino južno od Mure in bo uničena, ako se odcepi od tega ozemlja. Laž priseljenih uradnikov je, ako trdijo, da hoče Radgona spadati k Nemški Avstriji. Res pa je, da hočemo živeti s Slovenci v miru in edinosti. Prosim, da se ta naša prošnja pošlje v Pariz in da nas obrnijo gladi in revščine. — Odbor radgonskih trgovcev.«

— **Nemške laži glede Koroške, LDU.** Ljubljana, 5. septembra. Ljubljanski dopisni urad poroča uradno: Ker uvidevajo Nemci svojo brezupnost, da bi pri bodočem ljudskem glasovanju v južnem pasu A na Koroškem mogli doseči kakšen, zase povoljen uspeh, so pričeli begati naše ljudstvo z raznimi vznemirljivimi vestmi. Njihovim namenom služi sedaj tudi dejstvo, da je bilo Prekmurje na mirovni konferenci priseljeno Jugoslaviji. Vsled tega širijo sedaj vest, da je bilo Jugoslovanom sicer priznано to ozemlje, da pa se bodo morali zato umakniti na Koroškem na vsej črti južno pod Dravo. Nepotrebno bi bilo nezmislno takih in slinih trditve izpodbijati, ako ne bi način, kako nemško časopisje izrablja to priliko in razblinja te govorice, meril na to, da zanesemo med naše ljudstvo in nam ošbi naše vrste. Nemci tudi računajo z dejstvom, da je naše ljudstvo še pred nedolga časa v preobitni meri moralo izkusiti divjaštvo nemškega vojskovanja ter da se bo vsled tega ob slinih trditvah vzdrževanih namigavanjih pričelo baviti z mislijo, kaj bi nastalo, ako bi pri glasovanju res podleglo in prišlo iznova nemškemu neprijatelju v roke. Da Nemci pri svojem počenjanju računajo z nerazodnostjo širših slojev, je razumljivo, zato pa tudi upajo, da jim bodo njihovi poizkusi prinesli zaželjeni uspeh. Da se torej prebivalstvo v pasu A pomiri in da se razpršijo vsi dvomi, bodi pribito nastopno: 1. da je bila meja med obema glasovalnima pasoma na Koroškem določena v sedanjih obliki od mirovne konferencie; 2. da je ostala neizpremenjena tudi v sedaj izločenem nemško-avstrijski pogodbi, kar izrecno poudarjajo tudi vsi nemški viri, ki jasno navajajo, da so vsa obmejna vprašanja tudi v končnoveljavi obliki mirovne pogodbe ostala neizpremenjena in da obstaja edina izprememba le v tem, da je Radgona bila prisojena Nemški Avstriji. Vsi drugi predlogi nemško-avstrijske delegacije pa se niso upoštevali. Ljudstvo, prebivajoče v pasu A, naj se torej ne da begati po pobožnih željah, ki prihajajo z ene strani demarkacijske črte, ker bo le samo odločevalo o svoji bodoči državljanski pripadnosti. In to si bo mogoče izbrati v ljudskem glasovanju v teku treh mesecev po podpisu nemško-avstrijske mirovne pogodbe.

— **Tržaška luka in Čehoslovanska država.** Te dni se je izročil del tržaške luke Čehoslovanski državi. Za sedaj ima ta odstop samo prehodni značaj in sicer se ji odstopilo del luke in en hangar, ki bo služil čehoslovanski državi za izkrcanje 80.000 njenih vojakov, ki so se bojevali v Rusiji in ki prihajajo v domovino preko skrajnega vztočka. Ta odstop luke bo pa prenehal, takoj ko bodo izkrcani vsi vojaki. Znano je, da so bile zagotovljene Čehoslovankom za trgovski njen promet obsežne zone v Hamburgu in Bremenu, tako da

bo skoro vsa njena trgovina gravitirala proti nemškim lukam. Tržaški nacionalistični krogi so pa proti temu, da bi se dala Čehoslovankom tudi v Trstu enake ugodnosti kakor so jih dobili v Hamburgu boje se čehoslovanske invazije na laška tla, kajti pravijo Čehoslovanci so navsezadnje ali pravzaprav najprej — Slovani. Trgovski krogi so pa vsled tega vznemirjeni, kajti znano je, da je šlo v mirnem času preko Trsta dve tretjini blaga iz dežel, ki tvorijo danes čehoslovansko državo. Vznemirjeno je tudi delavstvo, ki je interesirano za zaslužkom pri vsakovrstnih delih v lukah kakor z razkladanjem, nakladanjem itd.

— **Italijanska politika.** Pod gorenjim naslovom piše »Journal des Débats«: Pod zaglavjem »Podonavski himera« tretjine Corriere della Sera zopet enkrat blesteč in nasprotujoč si članek, kakor smo jih imeli že priliko omeniti, kjer se mešajo nazori, ki so več nego sporni, z drugimi, ki zaslužijo popolno odobravanje. Stokrat smo pomenili, da smo nasprotni Podonavski konfederaciji, katero idejo pa so pri nas zastopali še živeči privrženci avstrofili, ki jo pobija Corriere. Vendar ostaja na drugi strani zvest ideji priključitve Nemške Avstrije k Nemčiji, četudi formulira to idejo bolj zmerno. Glede francoske politike nasproti Nemčiji vsebuje članek Corriere mnogo pravih, pa tudi nepravilnih. Mnogo bolj zanimivo pa je, navesti njegovo oceno italijanske politike v narodnostnih vprašanjih: »Italija ni samo kriva, da je dovolila Versailleski pogodbi klavzulo, ki zabranjuje Nemški Avstriji z Nemčijo, zagrešila je tudi druge težje napake, katerih glavna je ta, da ni imela in da njima morda še danes — če sme soditi po simptomih — naravnega in logičnega načrta za preureditev srednje in vzhodne Evrope. Čisto v zadnjem času smo morali opazovati z začudenjem — če se smemo sklicevati na do sedaj znane uradne objave — da so izhajali najodločnejši koraki proti vzpostavitvi Habsburžanov v Budimpešti od Čehoslovakov, Jugoslovanov in Amerikancev in da se jim je naša delegacija sicer pridružila, da pa ni podvzela vodstva ofenzive. Z enotnim in harmoničnim načrtom ureditve narodnosti, ki so izšle iz poloma, bi bila dobila in bi dobila lahko še danes Italija odločilen vpliv v odločevanjih, ki se nanašajo na njene koristi. Ne bi vzbujala sumnje in imeli bi zaupanje od njenega zgodovinskega poslanstva za spravo med narodi. Uprla bi se lahko Podonavski konfederaciji in podpirala svobodno samoodločbo Avstrijskih Nemcev, ne da bi s tem vzbujala nezaupanje pri Franciji, ki se je lahko bala, da nas vodi gol egoizem v vseh vprašanjih, kjer s silo uveljavljamo svojo voljo.« — P. P.

— **Uvedba laških davkov na zasedenem ozemlju.** S 1. septembrom se uvedejo na zasedenem ozemlju to je v julijski in tridentinski Benečiji sledeči novi davki: a) davek na menjice in račune, b) davek na lepake in naznanila, table in javne manifeste; c) davek na računske listke in zapitke v gostinah, krčmah, kavarnah in drugih javnih lokalih; d) davek na vstopnice v gledališča in lokale javnih zabav; e) davek na parfume, dišave, mila in zdravila; f) davek na dragocenosti kot zlatino, srebrnino in drago kamene. Vsi davki se bodo plačevali v lirah ali pari.

— **Državnozbornski kandidati pri prihodnjih volitvah v Trstu.** Milanski listi vedo poročati, da nameravajo kandidirati pri prihodnjih volitvah za laški parlament v Trstu gospodje Salandra, Sonnino in compagnia bella. Ko nas je zadnjič obiskal gospod Salandra je dal nekaj takega tudi razumeti. V Trstu pa nikomur na um ne pride, da bi šel prosit to gospodo za poslanstvo.

— **Spopadi med karabinjerji in italijanskimi ljudmi.** se dogajajo dan za dnem. V nedeljo se je vršil en tak spopad v Dolini pri Trstu. Mladenci so prišli pred karabinjerski urad, kričali proti Italijanom in naposled pričeli metati kamene. Karabinjerji se niso upali na ulico pač pa so pričeli streljati iz zahtevnih. Ranih so pri tem nekega Avgusta Lovriča, ki so pripeljali v tržaško mestno bolnišnico. Lovrič pravi, da se ni udeležil napada, da pa je šel ravno v istem momentu mimo karabinjerske postaje domov. To menda mu ne bo pomagalo dosti, kajti v zasedenem ozemlju zadostuje za obsoditev Slovence zgolj izpoved karabinjerja. Sodi se namreč vse enake slučaje po avstrijsko, pred vojaškim sodiščem. Ah, quel liberatori!

— **Delo mirovne konferencie.** Paris, 5. septembra. Vrhovni svet bo zasljal jutri poslanca češko-slovaške delegacije Beneša in poljskega delegata Dmowskega v vprašanju Tešina, ki ga zahtevajo tako Čehi, kakor Poljaki za sebe. — »Temps« poroča, da se čuje, da so dogovori med zavezniki veslesilami že toliko napredovali, da se more v kratkem upati na rešitev jadranskega vprašanja, ne da bi bilo treba čakati na to, kako stališče bo zavzela v tem vprašanju Amerika. »Le petit Parisien« prinaša vest, da se je Romunija že odločila, da odkloni podpis mirovne pogodbe. Kako se bo zadržala Srbija napram temu vprašanju? — se vprašuje list. Po informacijah, ki smo jih prejeli iz avtoritativne strani, ne bo beogradska vlada pristala na mir z Avstrijo, ako se ne bodo nekatere klavzule spremenile. To gre predvsem za one klavzule, ki se tičejo zaščite narodnih manjšin pod nadzorstvom zaveznikov veselil, katere pa država SHS smatra za protivne njeni suvereniteti.

— **Mirovna pogodba za avstrijsko republiko in Jadransko vprašanje.** Iz Rima poročajo, da mirovni pogodbi v Avstrijsko republiko ne bo vključena rešitev jadranskega vprašanja iz razloga, ker to vprašanje od sedaj še ni rešeno. Wilson dosedaj še ni odgovoril in se mu z odgovorom tudi ne mudi. V tem oziru se pričakuje mnogo od sestanka Tittonija z Lloyd Georgom. Sicer se pa povprašuje, ali je sploh »premier« Lloyd George v stanu kaj napraviti, da prisili Wilsona, da sprejme načrt rešitve, ki mu je bila poslana v nedeljo. Politični in časnikarski krogi se vnovič razburjajo radi tega. Ministrski svet, ki je zboroval 31. avgusta je razpravljao o situaciji, ni pa prišel do konkretnih zaključkov. Napovedan je prihod laških delegatov v Parizu Scialoja in Crespija, katere bodeta konferenca osebno s Nitijem, kajti ne smatrajo za več varno pošiljati diplomatskih poročil z vlaki.

— **Angleški poslaniki.** LDU. Amsterdam, 5. septembra. (Dun. KU.) Po angleških listih je imenovan Georg Buchanan za britanskega veleposlanika v Italiji in Cayont za poslanika v Jugoslaviji.

Neodrešena domovina.

Iz zasedenega ozemlja nam prihajajo dan za dnem vesti, ki slikajo kakim grozodejstvom je izpostavljeno tamošnje naše ljudstvo. Italijanski vojaki so hujski od divjih zveri. Dan na dan se vršijo nasilstva, kateremu je izpostavljen ne le ženski spol, ampak tudi cvetoča deca. Vojaki skrumijo mlade deklice v najnežnejši dobi. Posurovelj ardit so pravi kalabrijski banditi, krvoločni kot tigri, glede morale na najnižji stopnji: njih pohotnost ne pozna nikake meje. Ob belem dnevu, vprčo odraslih in vprčo nedorasle mladine ne poznajo nikakega srama. Prava nadloga in nesreča toliko preizkušenemu ljudstvu, ki obupava pri takih razmerah. Dne 3. t. m. prišlo je v gostilno k Franu Mohorčiču v Divači šest laških vojakov, preoblečenih v železničarje. Trije so kmalu

odšli, trije pa ostali. Oostničarka, ki je te ljudi poznala, jih vpraša, kako to, da so danes oblečeni kot železničarji. V odgovor potegne eden teh laških kulturosovcov nož in zabode ubogo gospo v vrat, da se danes bori s smrtjo. Gospodar, ki je svojo ženo neizmerno ljubil, priskoči in prosi, naj vzamejo vse, le življenje naj pustijo ženi. Dal jim je osem tisoč lir, nakar so razbojniki odšli. — V Lipnici je prišlo pred kakimi štirinajstimi dnevi šest v karabinjerje oblečenih banditov k gostilničarki, nekje dvodvi iz Gorice. Pod pretezo, da morajo popisati denar in druge dragocenosti, so zahtevali, da jim vse pokaže. Dekla je ležala že v postelji in hotela vstati, alj roparji so ji to zabranili, češ da bi mogla biti špijka. Nato so pospravili denar in dragocenosti v približni vrednosti desetisoč lir, dali gostilničarki listek in ji naročili, naj pride drugi dan na Bazovico, kjer dobi svojo lastnino. Ko so tolovaji odšli skozi vrata, klicala je sicer žena na pomoč, toda bilo je prepozno. — V Štivanu so laški vojaki zaklali dva begunca. — Neštevilna so taka in enaka dejanja. Ljudstvo je popolnoma obupano in si ne ve pomagati. Zneestrljivostjo pričakuje rešitve izpod laškega trinošča.

— **Volitve v zasedenem ozemlju v laški parlament.** »Azione« izhajajoča v Genovi poroča iz Trsta, da so razposlali civilni komisarij občinam Julijske Benečije okrožnico, s katero nalagajo občinam glavarjem, da sestavijo z vso naglico volilne liste, katere naj bi se vršile po avstrijskem volilnem redu.

LDU. Trst, 2. septembra. Generalni civilni komisar za Julijsko Benečijo, je dovolil, kakor poroča uradni »Osservatore«, izpremembo priimka naslednjim osebam: Ernest Bassich, rojen v Opertalju 18. julija 1879 in tam pristojen, je izpremenil svoj priimek v »Bassie«. Ta novi priimek dobi tudi njegova mladoletna hčerka Jurica. — Hermina Marija Ferlancich, roj. 9. aprila 1846. v Milanu, pristojna v Trstu je izpremenila svoj priimek v »Ferlani«. — Professor Anselm Sardotsch, rojen v Rojanu 21. dec. 1886. in pristojen v Trst, je izpremenil svoj priimek v »Sardov«. — Miloš Rassevich, kapetan, rojen 6. marca 1886. v Trstu in tu pristojen, je izpremenil svoj priimek v »Rassevic«. Ta novi priimek dobi tudi njegova soproga Marija, rojena Bonetti in njegova dva mladoletna otroka, Lionella in Teofil.

— **Volitve za laški parlament na zasedenem ozemlju.** Zagotavlja se iz Rima, da bodo volili prebivalci zasedenega ozemlja poslance za laški parlament že pri prihodnjih volitvah, ki se bodo vršile meseca oktobra t. l. Civilna komisarija Julijske in tridentinske Benečije Cjuffelli in Credaro poudarjata v kratkem v Rim, da konkretna tostvarne predloge.

— **Wilson in reško vprašanje.** LDU. Washington, 5. septembra. (D. kor. ur. — Brezlično.) Predsednik Wilson je imel v mestu Ohio City govor, v katerem se je dotaknil tudi reškega vprašanja. Dejal je, da je Italija s svojo zahtevo po posesti tega mesta stavila mirovni konferenci predlog, ki nima ničesar skupnega s predpogoji za zvezo narodov. Dasi ravno se nahajajo tam samo raztresene italijanske naselbine, zahteva Italija zase neomejeno posest Reke, to pa očitno samo iz stratežičnih in vojaških pomislekov, katerih bi se Italija z ozirom na zvezo narodov prav lahko iznebila.

— **Draginske doklade državnega uradništva in učiteljstva v julijski Benečiji** se bodo izplačevale od sedaj naprej po 80% zneska, ki so jih prejeli prej v kronah.

— **Proti diskuziji o kobaridskem porazu v parlamentu.** Ena izmed točk dnevnega reda prihodnjega sestanka laškega parlamenta, katere obeta biti jako živahna, je diskuzija tičoč se rezultatov preiskave kako in zakaj je prišlo do poraza pri Kobaridu, radi katerega se je morala laška vojska umakniti do Piave. Samoposebi je umljivo, da je to jako delikatna stvar ne samo za generale in politike in bojločce se, pač še bolj delikatna, ker se zanjo interesirajo posebno v inozemstvu. Centralni odbor bojevnikov je vsled tega prestrjel, da bi se o stvari sploh kaj govorilo o tej stvari v parlamentu, posebno oistro govori manifest v tem oziru s pusisti (Partito Ufficiale Socialista), ki se posebno zavzemajo za to diskuzijo, da tako razkrinkajo ljudstvu, kakó se je gospodarilo v Italiji za časa vojne in kako so cenili vodilji krogi življenje širokih mas.

— **Dalmacija in Italijani.** LDU. Trst, 3. septembra. O italijanskih zahtevah po Dalmaciji poroča turinska »Gazzetta del Popolo« iz Rima: Kakor javljajo iz Pariza, se minister za zunanje posle Tittoni ne more vrniti v Rim pred 10. septembrom. Edinole jadransko vprašanje podaljšuje razprave mirovne konferencie. V tem pogledu se vedno zatruje, da ovira rešitev Wilsonov veto, ki pa ne ovira toliko rešitev reškega vprašanja v italijanskem mislu, kolikor italijansko mislijo dalmatinskih pokrajin, kjer

Pozno so šli vsi obenem spat. Alma je na divanu zaspala takoj in trdo kakor ubita. Betka in Cenka pa nista mogli najti spanca. Po žilah jima je vrelo, po sencih utripalo in — vrata med sosednjima sobama so bila zastavljena le s salonsko mizico in balkon je vezal oba vhoda.

— »Ali si videla, kako me je ves čas gledal?« se je razburjala Cenka. »Tiste njegove bestialne oči! Pa njegove zobe! Joj, joj, ne varam se: Marko je cel Casanova! Namenoma nas je zvalil sémkaj in ima kdove kakšne divje naklepe!« je šepetala. In čim dlje je govorila, tem strašnejši se ji je zdel Marko in tem huje je naraščala njena razburjenost. »Slišiš? Njegova postelja škripa!« — Že vstajala! — K nama se odpravila! — Ali ne odmika že mizice? — Oh, Alma, Alma, za boga, nikar ne spi!»

Toda Alma na divanu je zdravo smrčala dalje in ni čula ničesar. Betka je skušala Cenko pomiriti, a končno se je vznemirila še sama. Sugestija trepetajoče prijateljice je zmagovalahujehinje: razburjeni sta sedeli na postelji, poslušovali, vrtele glavico kakor plaha srna na gozdni tratinji in neprestano polglasno govorili. Končno sta vstali, prenesli k

zveznim dverim težko mizo ter jo obložili s stoli. In zaklenili sta nato še dveri na balkon ter jih zabarikadirali z velikim naslanjačem in nočno omarico.

Naenkrat pa sta začuli Markov glas. In prav razločno sta ga razumeli: »Se danes! Se danes!«

»Se danes!« — Marko torej grozi in preteče naravnost napoveduje svoj naklep! Grozno, grozno! — Cenka je skočila s svoje postelje k Betki, se je oklenila in drgetajoča ponavljala: »Se danes?! Se danes?!«

Iz sosednje sobe se je slišala hujša bosihi nog, odprlo se je okno, in Marko je zarenčal iznova: »Se danes! Fit! Da, se danes!«

Cenka je zahtela in za njo je ihtela Betka. Objeli sta, se zavili v skupno odejo, poslušovali, šepetali in končno tiho molili...

A v sosednji sobi je bilo popolnoma mirno. V hotelu je polagoma zavladala tišina, tudi spodaj v restavrantu in slasčičarni so že zaprli vrata... na cesti se je oglašila le še redkokdaj stopinja... končno so ugasnile tudi električne žarnice ob parku in potih. Mesec je pošlal v spalnico...

naposled je zmagal Morfej vsepovsod in objel je tudi Betko in Cenko. In ni ju izpustil iz svojega naročja do poznega jutra.

Ko pa sta se zbudili, sta se čudili, da ležita v isti postelji, in ko sta se domislili, česa sta se ponoči bali, nista mogli razumeti smešne lastne nemože.

»Divje sta neumni!« je dejala Alma vzvišeno in zaničljivo se je nakremžila. »Marko pa Casanova: to je idijotska misel!«

»Toda zakaj je kričal: »Se danes?!« Kaj je hotel reči s tem?«

In ko je sedela četvorka pri zajtrku v paviljončku tik jezera, je vprašala Betka z najnedolžnejšim obrazom: »Tudi vi ste sinoči težko zaspali? Zdelo se mi je, kakor da ste nekaj vpili v svoji sobi?«

»Jaz? Vpil?« se je čudil Marko. »Jaz ne vpijem ponoči nikoli, — zlasti pa ne tik damske spalnice. Ali ve... ve niste dale dolgo miru ter ste govorile, namesto da bi spančkal? In zato sem — kot »rojena garda dama!« — dejal trikrat v presledkih: »Silence! Chut! Patxi!«

Orozni, preteči, »Se danes!« je bil pojasnjen: francoski »Silence!« sta slišali po slovensko »Se danes!«

prebivalo Italijani in ki jih londonski pakt prisoja Italiji. — O tej zadevi poroča »Agenzia Nazionale della Stampa« (narodna časnikarska agencija): Nekateri člani mirovne konference so naglašali: dočim je mirovna konferenca dovolila Franciji le začasno in pogojno zasledbo saarskega ozemlja in je Francija morala sprejeti to določitev ter opustiti naglašanje, da ji nje zahteve diktirajo razlogi vojaške obrambe na tem ozemlju, konferenca Italiji ni delala težkoč in ovir pri priznanju njene brezpogojne suverenosti na onem delu Tirolske, kjer brezdvomno prebivajo Nemci. In iz razloga, da mora v obeh pasovih vojaški in trgovski moment vplivati na narodnostne razloge, izvaja posledico, da je treba to načelo uporabiti tudi glede Dalmacije. Ako se glede Reke doseže sporazum, ki v bistvu ne krši narodnih pravic in priznava italijanstvo, potem tak sporazum tudi ne bi bil slab glede nekaterih pokrajin v Dalmaciji, ki jih londonski pakt prisoja Italiji. Zavezniki pravijo, da se je londonska pogodba sklenila v času, ko se še ni predvidevalo razsulo avstrijskega cesarstva in nastop novih narodnostnih držav, ki so ustvarile nov položaj, ki ga ni predvideval ta pakt. Na tej podlagi se vršijo razprave mirovne konference. — Podrobnosti mej reške države, o katerih govorijo nekateri listi, so odvisne od izida raziskovanj posebne komisije, ki bo na licu mesta ugotovila njen obseg. Gotovo je, da avtonomije ne dobi samo mesto, marveč da ta mala vmesna država dobi tudi poseben statut, ki bo branil italijanstvo pred vplivom Slovanov iz okolice. Toda podrobnosti te rešitve reškega vprašanja še niso gotove. Na vsak način pa je gotova stvar, da se v primeru, da se končno veljavno sprejme načrt rešitve vprašanja reške luke v prid Italiji, hkrati sklene tudi poseben trgovski dogovor s slovanskimi prebivalci, ki ureja plovbo in prevoz blaga.

Slovanski svet.

Poljska in Ukrajina. LDU. Moravska Ostrava, 5. septembra. (ČTU.) Kakor poročajo poljski listi, je bilo med poljsko in ukrajinsko vlado sklenjeno premirje. Premirje je podpisalo za Poljake vrhovno poveljništvo, za Ukrajince pa general Petljura. Pogodba določa demarkacijsko črto in izmeno ujetnikov ter je veljavna z dne 1. septembra. V zmislu pogodbe je bila med Varšavo in Kamiencom Podolskim, kjer ima sedaj general Petljura svoj stan, uvedena brzoljavna zveza s Hughes aparati. S tem je postala tudi ustanovitev ukrajinskega zastopstva v Varšavi aktualna. V Varšavo je dospela včeraj prva brezžična vest generala Petljure, kjer poroča, da so njegove čete zasedle Kijev.

Zavezniki.

Južna Afrika. LDU. St. Germain, 5. septembra. (Dun. kor. ur.) General Smuts je kot naslednik Bothe imenovan za ministrskega predsednika v Južni Afriki.

Mirovna konferenca.

Avstrija odgovori 9. t. m. LDU. Berlin, 5. septembra. (Dun. kor. ur.) — Brezžično. Vrhovni svet je podaljšal rok za sprejem ali odklonitev nemško-avstrijske mirovne pogodbe do 9. t. m.

Avstrija podpiše. LDU. Dunaj, 5. septembra. (ČTU.) Glavni odločeni nemško-avstrijske narodne skupščine je imel danes ob 19. sejo, kjer je državni kancelar dr. Renner podrobno poročal o mirovni pogodbi, in kjer se je sklenilo, da se bo jutri stavil plenumu narodne skupščine naslednji predlog: Predsednik nemško-avstrijske mirovne delegacije se pooblašča, da podpiše St. germainsko mirovno pogodbo.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Stavka železničarjev na Dunaju je bila končana v noči na 5. septembra. Vlaki vozijo zopet redno.

Habsburžani zopet na obzorju. LDU. Praga, 5. septembra. (ČTU.) »Večer« piše: Na Dunaju se pripravljajo boji za nadvlado. Koalicija krščanskih socialcev s socialnimi demokrati bo s sklepom miru razpadla. Prvi se nameravajo združiti z Vse-nemci in obvladovati Avstrijo. Njihovo delovanje bo merilo na to, da omogočijo zopetni povratek Habsburžanov. Socialni demokrati pa se bodo pridružili Velenencem, ki pripravljajo spojitve z Nemčijo. Kakršenkoli bo izid tega boja, na vsak način pomenja nevarnost za svobodo čehoslovaške republike. List poroča nadalje, da obstajajo med Dunajem in Budimpešto tajne zveze in to kljub dozdnevni napetosti zaradi Zapadne Madjarske. Na Madjarskem so si prilastili socialci vso moč in se trudijo, da spravijo svoje avstrijske so-mišljenike zopet na površje. Ako pa se posreči krščanskim socialcem to-

stran in onostran Litve priti zopet do moči, potem so Habsburžani dobili igro. In to je cilj te zveze.

Italija.

Amnestija. Iz Rima poročajo z dne 2. tm. Danes se je publiciral kraljev odlok o amnestiji. Amnestirani bodo ob enem tudi železničarji obsojeni vojaški. Za zasedene kraje je amnestija pomenljiva, ker bodo vsled tega pomiloščeni bržkone vsi oni, ki so bili kaznovani vsled znanega prevrata v Miljah pri Trstu, kakor tudi oni, ki so bili kaznovani zaradi dogodkov, ki so se vršili v Trstu prve dni avgusta.

Sokolstvo.

Zlet Ljubljanske sokolske župe na Viču dne 7. septembra. Ponovno opozarjamo vse brate in sestre, da se zbiramo jutri zjutraj ob 7. pred Narodnim domom v Ljubljani. Ob 8. odhod na Vič. Vsa društva naj bodo točno ob določenem času na mestu. Ob 1/9. se začne skušnje na telovadišču — ob istem času se vrši izredni občni zbor v telovadnici na Viču. Opozarjamo vse brate na slavnostno zborovanje Sokola na Viču ob 11. dopoldne v proslavo njegove desetletnice. Dolžnost vseh je, da se ga udeležijo. Zdravo!

Telovadno društvo »Sokole« v St. Vidu nad Ljubljano prosi vse fotografe — amaterje, ki so slikali našo javno telovadbo dne 10. avgusta t. l., za cen. naslov. Društvo želi nabaviti vse slike tega nastopa.

Sokol Vič opozarja ponovno brate člane in sestre članice, katere sodelujejo pri nedeljski prireditvi, da se zanesljivo udeležijo sestanka, kateri se vrši danes, dne 6. septembra ob pol 3. zvečer v salonu gostilne pri Travnu, kjer dobe nadaljina navodila za nedeljsko prireditev. Zdravo!

Družabni večer orkestra Sokola I. se vrši v soboto, 6. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Vstopnina 3 K za osebo.

Koncert orkestra Sokola I. se vrši v ponedeljek, 8. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Koncert se vrši pri pogrnjenih mizah. Vstopnina 3 K za osebo. Spored: 1. Fučik: »Triglava«, koračnica. 2. Bellini: »Norma«, uvertura. 3. Fr. Lehar: »Ciganska ljubav«, valček. 4. Mascagni: Intermezzo iz »Cavalerie Rusticane«. 5. L. Boccherini: »Menuette«. 6. L. Pahor: »Slovanski svet«, potpuri. — Odmor. 7. Pokorny: »Balkanske«, potpuri. 8. M. Milan: »Zlate hčerke«, valček iz istoimenske opere. 9. Smetana: Iz opere »Prodana nevesta«. 10. B. Zerkovitz: »Pismo iz Sorrenta«, pesem. 11. L. Pahor: »En starček je živel...«. 12. H. Dostal: »Letalci«, koračnica. Kapelnik g. L. Pahor. K obilni udeležbi vabi odbor.

Pevski odsek Sokola I. vabi svoje člane in članice, da se udeležijo skupne redne pevske vaje v torek ob pol 8. zvečer v društvenih prostorih. »Sokol II.« se po odposlanih udeležih nedeljskega javnega nastopa ljubljanske župe na Viču, kakor tudi desetletnice Sokola v Litiji in delnega župnega zleta v Ribnici. — Odbor.

Domžalski Sokol priredi dne 14. septembra t. l. veliko vrtno veselico pri bratu Kuharju. Na to se opozarjajo bratska in sosedna napredna društva. Podrobnosti prihodnjič.

Zlet mariborske Sokolske župe v Ptuj. Spored je sledeči: Zjutraj ob pol 8. pozdrav vseh gostov na kolodvoru v Ptuj. Ob 8. odhod vseh telovadkinj in telovadcev z naraščanjem vred iz kolodvora na telovadišče k predvajanju. Ob pol 11. mora biti vse, kar se udeležijo ohoda po mestu na telovadišču, konjenica na sejmišču. Ob 11. obhod po mestu. Po ohodu razhod in obhod po določenih gostilnah za določeno ceno. Točno ob 15. je začetek javne telovadbe, vsled česar morajo biti vsi telovadci in telovadkinje najpozneje že ob pol 15. v oblačilnicah. Po telovadbi je skupni odhod na veselilni prostor.

Kamniški Sokol priredi dne 8. t. m. ob 15. uri 30 minut prvo javno telovadbo v mestnem parku ter prosi bratska društva in prijatelje Sokolstva, da se te prireditve v kar največjem številu udeležijo. Po telovadbi ljudska veselica s plesom. Iz prijaznosti sodeluje pevsko društvo »Lira« in kamniška godba. Zdravo. Odbor.

Sokol v Radovljici priredi v nedeljo, dne 7. t. m. v graščinskem vrtu v Radovljici javno telovadbo in sicer: Proste vaje šolskega naraščanja, proste vaje članic, orodna telovadba članov, proste vaje članov in skupne proste vaje. Po javni telovadbi se vrši ljudska veselica s plesom srečkanjem itd. Pri telovadbi in veselici sodeluje domača godba. Čisti dobiček prireditve je namenjen skladu za gradbo Sokolskega doma. Začetek ob 3. popoldne, vstopnina 3 K. Prijatelji Sokolstva, na veselo svidenje v nedeljo!

V nedeljo v Litijo k sokolski slavnosti je želez. ravnateljstvo dovolilo poseben vlak za posavsko go-

ste, ki odhaja iz Litije ob pol 10. zvečer ter vozi do Zidanega mosta. Z Ljubljano sem in nazaj so nad vse ugodne zveze.

Dnevne vesti.

Pokojsnine in vojaške podpore na Koroškem v coni A. Sklene se, da se na Koroškem v coni A izplačujejo pokojnine in vojaške podpore istim osebam in v isti višini, kakor jih je izplačevala Nemška Avstrija.

Dopisni urad deželne vlade za Slovenijo. Dosedanji »Korespondenčni urad narodne vlade SHS v Ljubljani« se odslej imenuje »Dopisni urad deželne vlade za Slovenijo«. Sklene se več imenovanj in ureditev plač uslužbenecv dopisnega urada, ki se jim prizna obenem poslovna doklada.

Služba božja v slovenskem jeziku se bo vršila v ponedeljek, dne 8. septembra (na praznik) ob 10. dopoldne v tukajšnji evangelijski cerkvi na Marije Terezije cesti. Vstop vsakomur prost.

Hrvatsko novinarsko društvo ima dne 13. t. m. v mali saborski dvorani v Zagrebu svoj letni občni zbor. Na dnevnem redu so tudi volitve novega odbora.

Začetek stavbnega gibanja v Ljubljani? Magistratni gremij je v včerajšnji svoji seji razpravljal o prošnji g. Frana Adamiča, hišnega posesnika na Sv. Petra cesti, da sme na svoji pritiščni hiši napraviti prvo nadstropje. Ker stoji njegova hiša izven regulacijske črte, je g. Adamič pripravljen se obvezati, ako se mu da stavbno dovoljenje, da bo svoječasno prodal mestni občini svojo hišo za ceno, ki jo je imela pred vojno in ki jo določijo uradna cenilna komisija. Magistratni gremij je prošnji seveda ugodil, saj je Adamič prvi, ki se je odločil k zgradbi ne glede na nesporno velike stroške, ki jih bo zahtevala stavba. Načrtujemo se, da bo zglel g. Adamiča dal impulz, da se bo v Ljubljani polagoma vendarle začelo vsaj v skromnih mejah z novimi zgradbami.

Odvetniki in notarji. V uradnem listu deželne vlade za Slovenijo z dne 7. avgusta je iz »Službenih novin kraljevske SHS« št. 86 priobčen posnetek naredb. Nj. Vis. prestolonaslednika Aleksandra z dne 30. julija 1919, s katero »potrjuje zakon o priznanju kvalifikativnih pogojev za doseg advokature in javnega notarijata tistim odvetnikom in notarjem, kateri poslujejo v takem delu bivše avstro-ogrske monarhije, ki je pripadel kraljevstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev in kateri so po narodnosti Srbi, Hrvati ali Slovenci. To priznanje velja za tisto pravno področje našega kraljevstva, za katero se bodo javili najdalje v roku šestih mesecev izza dne, ko se sklene mir, in za katero jih sprejme pravosodni minister« — Ta zakon je tudi v resnici tako objavljen v »Službenih novinah« z dne 26. avgusta. Potemtakem bi se morali odvetniki in notarji v Sloveniji, Dalmaciji itd. prijavljati, in sprejemati bi jih za gotova pravna področja minister pravde. To bi se seveda najmanj skladalo z dosedanjim zakonito uredbo in avtonomijo odvetnikov v Sloveniji in Dalmaciji. V resnici tudi ne gre za to, ampak za debelo pomoč v objavljanju. Dotični zakon je bil namreč v Narodnem predstavništvu sklenjen dne 14. julija za tiste odvetnike in notarje, kateri vrše svojo prakso v takem delu bivše avstro-ogrske monarhije, ki ni (sokolij) pripadal kraljevstvu SHS. S tem zakonom se torej hoče le onim našim sonarodnjakom odvetnikom in notarjem, ki so ob stvarjanju kraljevske SHS ostali izven njegovega teritorija, dati možnost, da nadaljujejo svoj poklic na onem pravem področju naše države, za katero se javijo in za katero jih sprejme minister pravde. Toliko za sedaj v pojasnilo, ker se bo morala itak ta bistvena napaka v objavljanju popraviti službeno. — Dr. M.

Nove dragizinske doklade učitelstva ljudskih in meščanskih šol je deželno knjigovodstvo odmerilo in nakazalo tako, da so jih prejeli 1. septembra 1919 s plačo vred vsi tisti aktivni učitelji, za katere so šolska vodstva predložila razkaznice do 22. avgusta. Sodi se, da je več kakor tri četrtine učiteljev že prejelo nove doklade; ostali jih pa dobe v prvi polovici meseca septembra. — Tudi vpokojencem in učiteljskim vdovam se že nakazuje, tako da bodo v kratkem času vsem odmerjene in izplačane. — Kdor se čuti prikrajšanega, naj se pritoži na višji šolski svet, ki pa opozarja, da se morajo vsled nekaterih strogih določb ministrske naredb z dne 18. julija 1919 št. 575 vršiti natančneje poizvedbe, ako podatki v prijavah niso bili dosti jasni.

Nenadna smrt srbske maturantke. Pišejo nam iz dijaških krogov: Preteklo je komaj mesec dni, odkar so se mudili med nami srbski maturanti in maturantke, s katerimi smo sklenili trajno prijateljstvo. Veselo smo si klicali na kolodvoru ob slovesu: »Na svidenje!«. Danes pa je nam došla iz Beograda vest, da je dne 29. avgusta ušla gospodična Vukoslava Prita, ki se je kopala s svojimi tovarišicami v Donavi. Dasi jo je prihiteli takoj na pomoč, je bilo vendar vse prizadevanje brezuspešno. Truplo mlade, upalne dijakinje so ribiči kmalu na to poteg-

nili na kopno. — Vukoslava je bila ena najsimpatičnejših dijakinj, ki so nedavno tega posetile naše kraje. Vsi, ki so jo spoznali, so jo vzljubili in jo ohranijo v trajnem spominu. Bodj ji lahka domača groba, njeni ožaloščeni rodbini iskreno sožalje.

Stanovanjska beda v Ljubljani. Sestala se je in uraduje od 1. septembra v Ljubljani državna stanovanjska komisija. Ali bo ona kos ogromni nalogi, ki jo čaka? Ali bo ona imela dovolj odločne volje, poskrbeti streho stotinam družinam, kojih poglavarji služijo koristim domovine? Ali bo imela dovolj odločnosti, poskrbeti za to, da se iz Ljubljane čim prej umaknejo stotine in stotine strank, ki lahko žive na deželi, ne da bi bili s tem ogroženi njih življenjski pogoji in ne da bi s tem škodili javnim koristim? Brezstanovanci hočejo pokazati, da jih mineva potrpežljivost in so odločni, javno pokazati na pot, ki jo hočejo nastopiti, ako bi bili primorani, ostati čez zimo brez stanovanja. V ta namen sklicujejo javen shod, ki se vrši v petek, dne 12. septembra ob 1/20. uri v Mestnem domu. Komur je stanovanjska kriza mari, naj se shoda udeleži!

Hrvatski gostje v Ljubljani. Spored bivanja članov hrvatske pevskega društva »Sloboda« iz Zagreba v Ljubljani, ki izroče peškomu društvu »Slavec« diplomu ustanovnega članstva, je sledeči: Nedelja 7. t. m. ob 10. uri dopoldne sprejem na glavnem kolodvoru, potem odhod v Narodni dom. Po obedu ob 3. uri odhod na Gornji Rožnik, ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma prijateljski večer. Ponedeljek 8. t. m.: Po zajtrku v hotelu Union ob 10. uri ogled mesta in odhod na Ljubljanski grad. Po obedu ob 3. uri odhod skozi Gozdno pot na Bellvue in Spodnjo Šiško, zvečer ob 8. uri poslovnih sestankov v salonu restavracije pri Košaku na Krekovem trgu. Dragim bratom ključemo srčni dobro došli v Bell Ljubljani.

Trgovski tečaj na liceju. Vpisovanje v trgovski tečaj na liceju bo v ponedeljek, dne 29. septembra od 8.—10. dopoldne v »Mladiki«. Sprejemna izkupa se vrši v torek, dne 30. septembra ob 9. dopoldne. V enoletni trgovski tečaj na liceju se sprejemajo: 1. absolventke osmega razreda kake ljudske šole; 2. absolventke trirazredne meščanske šole; 3. absolventke vsaj štirih razredov liceja; 4. absolventke I. letnika učiteljskega, — ako imajo v računstvu, jezikih, zemljepisju in znanjih obliki, najmanj red 2, ako so dopolnile 15. leto in ako napravijo sprejemni izpiti. Pričeniš z absolviranim petim razredom liceja in absolviranim drugim letnikom učiteljskega od pade sprejemni izpit.

Podore primorskim slovenskim dijakom v Zagrebu. Za avgust in september 1919 se slovenskim primorskim dijakom, ki ostanejo v Zagrebu (okrog 40), ker se je akademski dom razšel, nakazuje mesečna podpora.

Dijaški učni fond. Vlada je sprejela načrt naredb, s katero se ustanavlja dijaški učni fond.

Gimnazija in učiteljske v Velikovu. Otvori se začasno v Velikovu prvi letnik gimnazije in učiteljskega za šolsko leto 1919/20.

Na obeh ljubljanskih gimnazijah, to je na humanistični gimnaziji v Tomarjevi ulici in na realni gimnaziji na Poljanski cesti, se prične šolsko leto 1919/20 dne 22. septembra t. l. z vpisovanjem v I. razred, v II.—IV. razred se bodo vpisovali učenci dne 25. septembra; v V.—VIII. razred dne 26. septembra. Sprejemni izpiti za prvi razred se vrše dne 23. septembra, ponavljalni, dodatni in sprejemni izpiti v II.—VIII. razred pa 24. septembra. Otvoritevna sv. maša bo 27. septembra; redni pouk se prične v ponedeljek, dne 29. septembra.

Odhod realke na Bled ne bo v torek (kakor je bilo dogovorjeno) temveč v sredo 10. t. m. ob 6.45 z juž. kodvora.

Ljubljanski garnizijska godba priredi v ponedeljek, dne 8. septembra v prostorih hotela »Bellevue« koncert z orkestrom na lok. Začetek ob pol 16. uri.

Slavno pošto ravnateljstvo v Ljubljani se prosi, da podučijo pošto urad pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah, da se strankam časopisi namestoma ne zadržujejo ter da se s strankami sploh bolj lojalno postopa.

Otvoritev telefonske centrale z javno govorilnico pri poštnem uradu Murske Sobotice. Beltinci in Prosenjakovci. Dosedaj so se zgradile v Prekmurju sledeče telefonske zveze: 1. telefonski vod od Radgone čez Mursko Sobotico do Beltincev; 2. telefonski vod od Murske Sobotice do Prosenjakovcev. V vodu od Radgone do Beltincev sta se otvorili dne 31. avgusta 1919 telefonski centrali z javno govorilnico v Murski Soboti in Beltincih za krajevalni in medkrajevni telefonski promet. V vodu od Murske Sobotice do Prosenjakovcev se je otvorila telefonska centrala z javno govorilnico v Prosenjakovcih za krajevalni in medkrajevni telefonski promet.

V pisarni za zasedeno ozemlje, Pražakova ul. št. 3 naj se javijo osebno ali pisмено sledeči dijaški glede šolskih zadev: Gračnar Ludovik (I. realka), Mačus Maks (II. gim.), Mačus Franc (III. r.), Kyovsky Rudolf (III. rg.), Skvarc Viktor (III. r.), Novak Marij (V. r.), Wošner Pavel (V. rg.), Köchler Miroslav VI. r.), Prodan Albert (VI. r.), Di-

jaki iz zasedenega ozemlja, ki so se preselili v Jugoslavijo in niso še dobili svojih dokumentov, naj se javijo glede informacij pri gori omenjenemu uradu.

Onim, ki imajo svojce v Ameriki. Naši ljudje, ki se vračajo iz Amerike v domovino, zamenjajo navadno že v Ameriki dolarje v krome, s čemer so oškodovani oni sami in naša država tudi. Za dolarje dobe namreč v Ameriki mnogo manj, kakor pri nas, kjer se plačuje za 2 dolara skoro 100 kron. Na drugi strani pa ne prinese dobre ameriške valute, s čemer je oškodovana naša država. Zato pozivam vse one, ki imajo svojce v Ameriki, da naj ob povratku nikar ne zamenjajo dolarjev že v Ameriki, marveč naj ameriški denar prinese domov, kjer ga lahko zamenjajo pod mnogo bolj ugodnimi pogoji. — Josip Sitar, trgovec, odposlanec »Jugoslav Relief« iz Amerike, sedaj v Toplicah na Dolenskem.

V službovanje sprejet je zopet bivši poštar v Gornjem gradu Fran Schechel, ki je bil svoječasno odpuščen.

Vodjo pisarne sprejme društvo zasebnih uradnikov v Ljubljani. Glej oglaš!

Poročil se je artill. poročnik Peter Biber z gđc. Danico Smole, hčerko župana in trgovca v Sevnici L. Smoleta. Čestitamo!

Koks južna železnica je imela v svoji zalogi večjo množino koks, katerega je razdala tekom časa na prošnje raznim tovarnam in obrtniškim zadrgam, ter tudi posameznim mojstrom. Sedaj zaloga niti za lastni obrat več ne bo zadostala, zato mora mnogobrojne prošnje za dobavo koks obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani odklanjati.

Kino-teden v korist našim invalidom, se vrši na prijaznem Koslerjevem vrtu v Sp. Šiški. Spored za 6. in 7. septembra ob pol 8. in 9. uri zvečer »Marija Magdalena«, prvovrstna drama v 5 dejanjih, ter krasni posnetek prenosa kosti narodnih mučenikov »Zrinski in Krste Frankopani« v Zagreb. Spored za 8. in 9. septembra. Prvovrstna drama v 3 dejanjih ter krasni posnetek Sokolskega zleta v Novi Sad itd. Pripravlja se, v stari Avstriji strogo zabranjen zgodovinski film »Matija Gubec« na katerega posebno opozarjamo. Z ozirom na dobrodelno prireditev, katere ves čisti dobiček odstopi društvu kino-nastavljenecv invalidom, ter na to, da nudimo res nekaj lepega in prvovrstnega s sodelovanjem Garinzijske godbe itd., upravičeno prosimo slavno občinstvo za prav mnogobrojni obisk.

Umrl je v tržaški bolnici obče spoštovan posestnik in bivši dolgoletni župan vipavski g. Anton Hrovatin st. Bil je blaga duša, neumorno delaven na gospodarskem, kakor tudi na političnem polju. Županoval je v Vipavi nad 20 let, bil je ustanovnik »Slapenske posojilnice«, in odbornik oziroma svetovalec raznih drugih korporacij. Pokojnik si je tekom svojega življenja spletel venec neverjenjivih zaslug za blagor vipavskega ljudstva in to posebno še v času najhujšega političnega vrvenja, ko se ni strašil ne dela, ne žrtve, ko je stal kot neupogljiv hrast, kljubujoč vsem političnim viharjem. Bil je mož neizprosne — mož jeklen... Izgubili smo z njim moža, ki je bil stebel vipavskega zavednega ljudstva. In kdo ni poznal našega »tata«. Bil je človek vedno na svojem mestu, zdaj kot gospodar, zdaj kot kot družabnik, zdaj zopet kot svetovalec. Vsakdo, ki je potreboval pomoči ali nasvetov, zatekel se je h »tatu«, odkoder ni odšel praznih rok. A ne samo to. Tudi v družabnem življenju ga bomo pogrešali. Kjer je bil »tata«, tam je bil smeh, tam je bila zabava. Saj si lova in »balinca« niti predstavljati nismo mogli brez njega. Njegova hudomušnost, njegovi dovrtipi pristni, bodo ostali vsakomu v dobrem spominu. In sedaj! Zapustil si nas predragi »tata«, podal si se k počitku, da se po trudopolnem življenju odpočiješ, da ti bo tem lažje vstajenje. Počivaj v miru, bodi Ti zemljica, katero si v potu svojega obraza sam rahljaj — lahka, Tvojim zaostanim pa naše najiskrenejše sožalje.

Zagonetni slučaj Ive Svaiger. Ze smo v tretjem tednu po skrivnostnem dogodku v sobi št. 12 gostišča pri »Zamorc« in še nimamo gotovitosti, kaj se je v tisti noči zgodilo z Ivo Svaiger. Gotovo je le toliko, da Ive Svaiger ni izslediti ne med mrtvimi, ne med živimi. Čim dalje in globlje prodira preiskava, tem več kričočih nasprotij v izpovedbah prič, tem bolj nejasno in zapleteno postaja vprašanje: gre tu za prefrigan izvedeno komedijo ali za naravnost rafinirano izvršen umor. In če gre za samo komedijo, kje in pod katero streho se pogrčena skriva? Nasprotno, če imamo tu opraviti z zločinom, kdo je morilec in kako mu je bilo mogoče iz enega najboljših obiskanih gostišč umorjeno spraviti brez vsakega sledu iz sobe in hiše in kam? Če v katerem kriminalnem slučaju, v tem Ive Svaiger se kaznuje greh površnosti, greh prevzetnosti vselobivdežev, ki so se takoj po doznaniu dogodka v sobi št. 12 postavili s fiksno idejo — bagateliziranja, omalovaževanja. To je v kratkem času menda že deseti slučaj, ko je prvotno bagatelno postopanje zakrivilo, da ostanejo najhujši slobo-

neugotovljeni, nemaščevani. Manjka nam kriminalistično izšolani varnostni organi. Vrhovna varnostna oblast mora uvideti, da tako ne gre in ne sme iti še dalje. Vsak zločin preprečiti, to je tudi pri najboljši policiji in orožništvu človeško nemogoče; mogoče pa je zločin vsaj izslediti. Napram Hugo Kralju se je uvela preiskava, toda bolj iz formalnih ozirov, ker je bil po lastni izpovedi on tisti, ki je z Ivo Svajger občeval še kratko pred tem zagnanim dogodkom. On seveda zatrjuje svojo popolno nedolžnost in je prepričan, da je Ivo Svajger sama končala svoje mlado življenje. Kdor bi o pogrešanju vedel kakšne podatke izza zadnjih dni, to je od 16. avgusta dalje, naj to javi preiskovalnemu sodniku dr. Turatu v Mariboru.

Svarilo pred nakupom komatov! V noči od 4. na 5. septembra sta bila ukradena v hlevu kmetijske družbe dva lahka komata z vso konjsko opremo. Pred nakupom se svari, oziroma naj se takoj ovadi prodajalca.

Ponesrečen vol. Včeraj se je ob Grubarjevem prekopu pasel neki vol in padel v vodo. Ker niso mogli živga spraviti iz prekopa, so ga pobili v vodi in potem mrtvega potegnili ven. Meso se je danes prodalo na »prosti stojnici« po znižani ceni.

Umrli je v Ptutu g. Mihael Brenčič star., posestnik v Rogoznici. Naj v miru počiva!

Sundal, mladi lahkoživec, glavna oseba v štiridejanskem filmu »Tajnostni dijamant«, pride na farmo k svojemu stricu. Toda tudi tu mu delo ne diši, pač pa zapelje lepo sedesovo hčerko in jo ostavi, potem ko je izmaknil njenemu bratu dragocen dijamant. Brat gre zapeljivca sestre, ki je šla prostovoljno v smrt, iskat po svetu, da se osveti nad njim. Najde ga v velemestu ob strani slavne operne pevke in krasotice, na čije vratu se blesti ukradeni dijamant. Po dolgem naporu se mu posreči, da izpolni mrtvem dekletu zaprisogo osveti. Film je občinstvu zelo ugajal, zlasti nastop obeh glavnih igralk, dveh budimpeštanskih lepotic. Ele in Frida Gombaszögi v njunih krasnih toaletah. — Ljubka je tudi burka »Agatin prihu«. Sporedni za mladičino in se predvaja do ponedeljka 8. septembra. Kino Ideal.

V nedeljo vsi na Vič!

Sport.

Football. V nedeljo, dne 7. in v ponedeljek, dne 8. septembra sta bosta HASK in »Ilirija« stala nasproti petič in šestič. Rezultati dosedanjih tekem so: v letu 1912. 6 : 2 in 3 : 0; v letu 1913. 1 : 3; v letu 1914. 1 : 0. V sezoni 1913/14 je torej imel HASK v »Iliriji« že resnega tekmeča. O Haškovem moštvu je mogoče pisati le dobro. V celoti izenačeno moštvo, ki ima v Jugoslaviji brez dvoma najlepšo skupno igro, sestavlja iz samih tehnično prav dobrih igralcev. Dvojica Sojat - Plazzeriano na levem krilu predstavlja na pr. najboljši razred napadalcev in igralci Sterk, Majdrica, Kovačević so priznani najboljša hrvatska krilska vrsta. Tudi glede načina igre je HASK na najboljšem glasu. — »Iliriji« nudijo izkušnje zadnjih tekem priložnost, izdatno izboljšati svojo formo. S preciznejšo skupno igro, boljšim placiranjem posameznih igralcev in večjo energijo v napadalski vrsti bi bila HASKU enakovreden nasprotnik. — Za tekmi vlada veliko zanimanje; pričakovati se sme, da nam bosta nudili prvovrsten sport. — Tekma se prične ob 17. uri in se vrši ob vsakem vremenu. Vstopnina je prilagojena izdatkom, ki jih ima »Ilirija« z ureditvijo športnega prostora in stroškom prireditve same. Sedelišča deloma preurejeni in bodo omogočili gledalcem boljši razgled na igrišče. V predprodaji se dobivajo vstopnice v trafiki Dolenc v Prešernovi ulici do nedelje opoldne.

Kultura.

Slovenski gledališki konzorcij ima svoj občni zbor dne 19. septembra.

Koncert. Naš odlični slovenski koncertni pianist g. Ciril Ličar bo pred svojim odhodom na koncertno turnejo z mojstrom Kocianom v Prago sredi meseca septembra nastopil v koncertu, ki ga priredi Glasbena Matica v Unionski dvorani.

Gostovanje gosp. Stepniowskega v Krakovu. »Operno društvo« v Krakovu, ki vodi tamošnje poljsko narodno gledališče, je pozvalo tenorista naše opere gosp. Stepniowskega na gostovanje v mesecu juliju in avgustu t. l. G. Stepniowsky, čegar resne umetniške ambicije smo spremljali že v lanskim naši sezoni z največjim interesom, je tudi v Krakovu absolviral svoje gostovanje z najlepšim uspehom in ponesel dober glas naše opere med poljsko publiko. Krakovski »Kuryer« prinaša o njegovem nastopu sledečo oceno: »Operno društvo« je že dolgo željno pričakovalo prihod gosp. Stepniowskega, ljubega člana naše operne rodbe. Kakor si je svoj čas naš gost na našem odru pridobil splošni tenorski temelj, tako mu je sedaj omogočilo delovanje na izvrstno zasedeni ljubljanski operi, da se je na tem stalnem odru razvil v eno od neobičajnih vrlin. Niegov

glas, ki je bil že preje zelo dober v srednji legi, razširil se je na moči in sturni višini in njegov obseg najbolje izpričuje izredno zlahtno izvedena kantilena. To smo najlepše opazovali v »Wertherju«. — Zelo zanimive so bile kreacije umetnika v »Madame Butterfly«, »Halki«, »Cavalleriji« in »Zakletem gradu«.

Izlet in koncert pevskega društva »Slavec« na Bledu. V nedeljo, 31. avgusta je priredilo pevsko društvo »Slavec« izlet na Bled, združeno z izbornim uspešnim koncertom. Dvorana Zdraviliškega doma se je dokaj kmalu napolnila do zadnjega kotička z užitekajelnim občinstvom. Kot prva pesem je zadonela dr. G. Ipavčeva »Milada«, ki si je s končujočim se finim pianissimo prisvojila srca vseh poslušalcev. Pravcati vihar navdušenja in hvale — posebno od bratov Srbov, ki so tvorili pretežni del udeležnikov koncerta, — je pa zaslužil mešani zbor takoj na to z Mokranjčevim rukovetom »Iz moje domovine«, ki zahteva največje rutine in fineze, kar je dosegel zbor v največji meri. Nič manj uspeha in hvale je žel moški zbor, ko je nad vse dovršeno zapel Devovo »Na poljani«, težko in umetniškega polnovanja zahtevajočo pesem. Ga. Polonica Juvanova nam je zapela, ako ravno je ne prištevamo med operne soliste, s fino polnozvočnostjo, gibčnostjo in velikim obsegom uprav mojrsko tri sopranske samospeve, izmed katerih je najboljše ugajala kot zadnja, Pavčičeva »Uspavanka«, ki je izzvala tolikanj odobravanja, da je morala ga. Juvanova nastopiti še enkrat. Enako je ugajal nastop dvajsteropeva »Gorski kraj« s tenorskim samospevom g. Dražila, društvenega predsednika, je žel burno odobravnje. Moški zbor je nastopil poleg tega še z efektom in eksaktno izvajano V. Novakovo »Hrvatskoj«, polno miline in nasprotujoče ji ostre ter A. Hajdrihova »Siroti« z altovim samospevom, ki sta bili najlepši točki zadnjega dela. Spored je zaključil Volaričev »Slovan na dan«, končujoč se z briljantno stopnjujočim se fortissimom in višino vseh glasov. Zbor je bil izvanredno dober, posebno pa se je odlikoval moški z obsegopolnim in zvočnim basovskim materijalom. Žel je po vseh točkah burno odobravanje, tembolji, ker je pokazal vzorno disciplino in nepriljivo ubranost. V prvi vrsti naj bo v tem oziru izrečena zasluga in pohvala uzornemu in neutrudljivemu pevovodji g. Mirko Premelcu, ki je s tem svojim prvim nastopom dokazal svojo zmožnost in znanje. »Slavec« naj bo ponosen na tako krasno uspešni koncert, ter naj skoro zopet stopi na oder, da dokaže, kaj zmore zvesti s svojo pesmijo iz srca čutečega Jugoslovana.

Dva koncerta prof. Kozine na Bledu. Kaj vse je s tem povedanega? Predvsem, da Bleda ni več spoznati. Umevanje prave umetnosti in iskreno rodoljubje napolnjujejo do zadnjega kotička dvorano. Spominjamo se, koliko se je svoj čas agitiralo za koncert bratov Trošt, a jedva 14 stolov je bilo zasedenih. Renome kvarteta nam, elektrizira danes blejsko publiko, da se zbere polnoštevilno. Kaj takega poznamo zgolj pri goslarju Hubermanu, o katerem je znano, da ne gode, kojemu instrument poje, čim položi mojster roko nanj. Kratak antrofillet v liste, da nastopi in obširne dvorane v Nici, Meranu, Hallsinsforu, t. j. povsodi, kjer se zbere ljudje, ki vedo ceniti pravo umetnost, so razprodane še v predprodaji. Imeli smo i na Bledu koncert prvovrstnih domačih in tujih umetnikov, z najlepšimi uspehi, a tako užgala ni ne umetniška ni narodna pesem naše publike, kakor pesem interpretirana po mojstrih Kozina. Završan, Kragelj, Dermelj. Najsi ura bije polnoči, najsi se poje pri pogrnjenih mizah — brez običajnih »pst«, »pst«, s prvim tako sigurnim, ubranim in opipljenim akordom ti potegnejo celo nekega poslušalca tako za seboj, da nastane tišina, ker se sleherni individvij boji, da bi mu ne ušel noben prehod tudi ne v skrajnem pianissimo. Vprašanje nastane, kako da je ostal prikrit ta biser domače umetnosti. Bledu, kjer se je vendar med domačimi gojila domača pesem v dovršeni obliki. Še danes se ob vsaki priliki povdarja, da je bil Rusov mešani zbor prvi za »Glasbeno Matico«. Oj, mi to dobro umajemo! Prav tako, kakor da se je »Prodana nevesta« v dvorni operi na Dunaju pela šele osmo leto po Pragi, dasi do tja ni več nekega nekaj ur z brzovlakom in prav tako kakor da se je pel Rikard Wagner v Parizu šele dvajseto leto po Sedanu. Nemarni šovinizem v politiki je sposoben, da potaplja i najvzvišenejše proizvode blažene, nedolžne muzike. Kdo se je šopiril na Bledu popred? Objestni zagriženi Nemec in madžarski žid, ki sta zastrupljala domačim aranžerjem vso energijo, ignorirala in zasmehovala vsako, še tako popolno predna-

šanje. Spominjamo poleg Trošta le Navala v Toplicah veliko sokolsko telovadbo v Narodnem domu z Hans Vidmarjem na čelu i. dr., kako so vse zavirali zasmehovali in ostentativno izostali. Kriva je bila, — da se nam oprost — vprav profesorska skromnost. Kakor čujemo, ni si upal kvartet nastopiti javno niti v drugem letu svojega obstanka. Šli so na plaho »probo« k Pavlinu v Podbrezju in še danes, sedmo leto ne vedo ti kristalno čisti rodoljubl, katerim je bila umetnost medsebojna zvestoba in ljubav do doma, nad vse, bi-li zahtevali kaj ali ne, kadar utemeljujejo in povečujejo s svojo pesnijo sloves domovine, dočim odnašajo srednje in manjvredne moči tisočake od nas. Naša zdravilišča, naša mesta: v repertoir prireditvam bodočih let stalno točko: kvartet prof. Kozina, to je Vaša — dolžnost! »P. m.«

Najnovejša poročila.

OBUP ZARADI RADGONE.

LDU, Ljubljana, 6. septembra. Predsedništvo deželne vlade je prejelo od vladnega komisarija za Radgono z ozirom na položaj v Radgoni in okolici nastopno brzojavko: Radgona, 4. septembra. Slovenci severno od Mure se hodijo jokati k meni in vprašujejo, če je res, da bo Radgona nemška. V Dedoncih so Nemčurji z ročno granato ubili Slovenca, 70letnega Mihaela Pintariča, in grozijo, da bodo to storili z vsemi slovenskimi kmeti. Nujno prosim pomoči, narod je obupan. Za kompromis z Nemško Avstrijo je vse pripravljeno, radi odstopimo Nemški Avstriji ves del pod Muro okoli Abstalla, tako, da nam ostane vse ono, kar je zasledeno po našem vojaštvu, posebno Radgona in slovenske vasi severno od Mure. Prosim, da se to v informacijo brzojavi naši delegaciji v Parizu in centralni vladi v Beograd. Odstopimo takozvani Abstell Becken, zato pa neizprosno obstojimo na mestu Radgoni in na vseh severno Mure. — Vladni tajnik Klobčič.

ITALIJSKE ASPIRACIJE.

LDU, Split, 5. septembra. (DDU.) »Secolo« poroča iz Rima o seji ministrskega sveta glede vprašanja zunanje politike: V nastopnih sejah bo moral dati ministrski svet soglasno izjavo o zunanji politiki, čeprav bi pokazala zelo težko varanje, ki ga je razširila v deželi bivša vlada. Toliko je bilo varanja, da jih je še danes mnogo, ki verujejo možnost obširnih teritorialnih pridobitev. — List se vznemirja vsled poslednjih vesti, ki prihajajo iz Pariza in ki se v ostalem strinjajo z informacijami, ki jih je prinesel minister za zunanje stvari. Titoni na svojem povratku iz Pariza. Ve se, oziroma bi se moralo vedeti, da so radi neznanje naklonjenosti zaveznikov in radi težkih pogreškov italijanskih predstavnikov nekatera italijanska vprašanja težko kompromitirana, a se ni moglo pričakovati da bodo mogli novi delegati storiti čudeže. Posebno bolelno pa je vprašanje Reke. Sen Italije in Rečanov se ne bo uresničil, ker Reka ne bo pripojena domovini. Manifestacija zvestobe in rodoljublja, ki jo je te dni izkazalo prebivalstvo pri odhodu brigade grenadirjev, je ganila Italijo in bo dala vladi povod, da ponovno utrdi narodna čustva. V korist bratskega mesta ne bo manjkalo tudi rodoljubnih izjav parlamenta z ozirom na izjavo ministra za zunanje stvari, ko se bo razpravljalo o pogojih miru.

ROK ZA AVSTRIJO.

LDU, St. Germain, 6. septembra. (DKU.) Mirovna delegacija v St. Germainu je zvečer prejela noto mirovne konference, kjer se naznaja, da se je ugodilo prošnji državnega tajnika za dvodnevno podaljšanje roka za odločitev o sprejemu ali odklonitvi mirovnih pogojev. Ta rok mine v torek dne 9. septembra ob 7. zvečer.

PORAZ BOLJŠEVIKOV.

LDU, Varšava, 5. septembra. (DKU.) »Gazeta Polska« poroča iz ukrajinskega vira: Čete generala Petljure so 30. avgusta zasedle Kiev po ljutih bojih z boljševiki.

Gospodarstvo.

Predavanja o kletarstvu. Vinarški nadzornik B. Skalický v Novem mestu priredi tekoče jeseni v naslednjih krajih predavanja o umnem kletarstvu: 1. V ponedeljek (praznik), dne 8. septembra t. l. ob pol 3. popoldne v Semiču. 2. V nedeljo, dne 14. septembra t. l. ob 7. uri zjutraj v Smihelu pri Novem mestu. 3. V nedeljo, dne 21. septembra t. l. ob pol 8. zjutraj v Sv. Križu pri Kostanjevici. 4. V nedeljo, dne 28. septembra t. l. ob pol 8. uri zjutraj v St. Rupertu. 5. V nedeljo, dne 5. oktobra t. l. ob pol 8. uri zjutraj v Trebnjem. 6. V nedeljo, dne 12. oktobra t. l. ob pol 8. uri zjutraj v St. Jerneju. 7. V nedeljo, dne 19. oktobra ob 8. uri zjutraj na Čatežu pri Veliki Loki. Z ozirom na veliko važnost umnega kletarstva za vinogradnike, se priporoča, da se vinogradniki v obilem številu predavanj udeležujejo.

Kranjska industrijska družba. Kakor poročajo dunajski listi, bodo pogajanja zaradi prodaje delnic Kranjske industrijske družbe v kratkem dospela do uspešnega zaključka. Pogajanja vodi dr. Reich od strani dunajskih interesentov ter Volpi za italijanski sindikat, ki je od vlade pooblaščen v nakup večine delnic. Veliki sedanji delničarji v okrilju dunajske Bodenkreditanstalt so se odločili, da prodajo 2/3 delnic. Kupnina bo plačana v lirah.

Oddaja zlata in inozemskih vrednostnih papirjev v Nemški Avstriji. Začetkom avgusta je izšla naredba, ki odreja oddajo v zasebni lastni nahaajajočih se lastnih in inozemskih zlatih novcev tekom 4 tednov za račun države. Devizna centrala določa prevzemno ceno, prvotno se je plačalo 3 1/2 kratno vrednost, pozneje se je ceno dvignilo na 5 kratno vrednost. V prostem prometu se francoski zlati plačujejo po 160—175 kron. V Nemški Avstriji morajo oddati zlat denar, ki se nahaja v državi, inozemci in lastni državljanji. Zlato porabijo za nakup surovin in živil. Dne 23. avgusta je pa izšla naredba, ki zaukazuje za Nemško Avstrijo prepuštev inozemskih vrednostnih papirjev državi. Prepuštevitev je za enkrat brezplačna, država si pridržuje nakup teh papirjev ali povrnitev lastnikom. Tudi inozemci morajo izročiti vrednostne papirje, ki so v državi. Francoze, Angleže, Italijane in Amerikance ne prizadeva ta ukaz, ako so imeli predmetne papirje že pred 10. julijem 1919.

5 kompletnih garnitur parnih plugov ponuja neka nemška tvrdka v nakup. Ponudba je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Ponudba za riž. Neka dunajska tvrdka ponuja 1000 vagonov japonskega riža v nakup, ki dospe najkasneje sredi septembra v Trst. Ponudba je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Papirnat vrece in vreče, ki niso izdelane iz tekstilnega blaga ponuja neka nemško-avstrijska tvrdka v nakup. Ponudba je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Rudniškim posetnikom. Glasom odloka ministrskega sveta z dne 7. julija 1919, št. 2447, se vsi rudniški posetniki in prostosledci v kraljevstvu oproščajo plačevanja uvozne in izvozne carine pri izvozu svojih rudniških proizvodov, bodisi da so ti v sirovem ali v predelanim stanju, kakor tudi za uvoz strojev, orodja, gradiva in vsakršnega pomožnega materijala, ki ga potrebujejo za rudarska dela. Z ozirom na goreni odlok je odredila generalna direkcija carina s svojim razpisom z dne 23. julija 1919, C. br. 8772, da morajo postopati vse carinarnice po gorenjem odloku in po sledečem: 1. Deklarant — v gorenjem slučaju rudniški posetnik ali prostosledec — mora predložiti Carinarnici uverjenje Glavne rudarske direkcije, s kojim se potrjuje, kaj se uvozi in da je to za potrebo rudarstva. Uverjenje mora soglašati s tovrstnim listom in s tovorom, ali ako se prinese blago seboj, s prijavo. 2. Uverjenje Glavne rudarske direkcije mora biti potrjeno od Generalne direkcije carina, in še le potem, na osnovi tega uverjenja bo dovolila Carinarnica, da se blago uvozi ali izvozi brez plačila carine. 3. Uverjenje, označeno pod točkama 1. in 2. se bo smatrala kot carinska deklaracija in dobi svojo uvozno ali izvozno številko, s kojo se razbremenijo skladiščna knjiga dotične carinarnice. Za uverjenje pod točko 1. je vpslati takso 2 dinarov, prošnja sama se kolekuje z 0.50 dinara.

Gozdarski študij. Pred nekaj dnevi so prinesli časniki notico, da podeli vlada 5 podpor gozdarskim visokošolcem za študiranje v inozemstvu (na Dunaju ali v Švici). Podpore znašajo od 2000—2500 K na leto. Za današnje razmere so veliko premale. Eksistenčni minimum znaša na Dunaju mesečno 600 K, v Švici pa po nezanesljivih informacijah 250 frankov (najbrže več). Če računamo 1 švičarski frank samo 8 kron, znaša eksistenčni minimum mesečno 2000 K, letno 20.000 K. V Franciji je študiranje še dražje kot v Švici, ceneje je v Nemčiji. Za Dunaj imajo podpore nekaj pomena, za vsa druga mesta so pa popolnoma brez pomena, ker ne bodo nikogar napotile v tujino, ki ni bil že prej namenjen tja. Kakor znano, so bili izključeni v februarju t. l. vsi Slovenci z dunajske zemljišedlske visoke šole. Gozdarji (bili so le 4 na celi visoki šoli), so odšli v Zagreb, le eden se je pozneje zopet povrnil na Dunaj. Ta je sedaj tudi edini slovenski gozdarski visokošolec (poleg par Hrvatov), ki študira v tuini. Nekateri

izmed izključenih so hoteli iti v Švico in so prosili za podporo, a pokrajinska vlada jim je obljubila 800 K na leto. Sploh so pa vsem odsvetovali Dunaj in Švico ter priporočali Zagreb. V naši kraljevini primanjkuje gozdarskih inženirjev. Uprava in nadzorstvo gozdov, ki spadajo pod agrarno reformo, se nahaja deloma v rokah ljudi, ki nimajo nikake gozdarske izobrazbe. Mirno lahko trdimo, da gredo vsled njihovega nevedčega ravnanja z gozdi stotisoči narodnega premoženja v izgubo. V dolednem času tudi ne bo na razpolago strokovnjakov. Država bi morala skrbeti, da dobi v najkrajšem času dovolj zmognih in delavnih gozdarskih inženirjev in jih pošilja v tujino, da spoznajo tuja gozdna gospodarstva. Dvomim pa, da bodo te male podpore vzpodbudile naše dijaštvo, da bi se podalo na ta študij, ki je eden izmed najtežjih, v tujino. Nerazumljiva je kratkovidnost vlade, pa najsi bo centralna ali pokrajinska, ki skopari in šteti pri tisočih na podporah, med tem ko gredo po drugi strani vsled nevedčega ravnanja z gozdi stotisoči narodnega premoženja v izgubo.

Jugoslavenski kompas izide le v toliko izvodih, kolikor bude naročnikov, ker ga vsled pomanjkanja papirja in visokih tiskarskih cen ni mogoče na zalogo tiskati. Potrebno je torej kompas naročiti pravočasno. Vseh pet zvezkov stane vplačanih vnaprej 200 dinarjev, vsak posamezni peter zvezkov: trgovski, industrijski, obrtni, agrarni in finančni pa 50 dinarjev. Dinar se računi po uradno določenem kurzu a 3 K. Prvi zvezek (nad 600 strani) izide koncem tega leta in bo obsegal vse trgovske tvrdke in vse za trgovstvo pomembne podatke. Zahtevajte prospekt pri uredništvu Kompassa Gospodarska pisarna dr. Ivan Černe, Ljubljana.

Opozorjamo na današnji inšerat nanovo ustanovljene »Menjalnice in informacijske pisarne, družbe z. o. z.« v Ljubljani. — Z veseljem pozdravljamo to novo podjetje, zlasti vsled tega, ker bo potnikom dana prilika vedno po dnevnem kurzu menjati tuji denar in s tem onemogočeno veriženje z valutami na kolodvoru in po ulicah.

Razne stvari.

Wilhelm je ukazal. Nekje južno od Skoplja je pečina, ki je bilvi cesar Wilhelm dal na njej izdolbeti sledeči napis: »Wilhelm, cesar nemški in kralj pruski, je svojim vojakom ukazal, to cesto zgraditi...« Lani je prišla tja francoska armada generala Francheta d'Esperey in ta je dal pod Wilhelmovo besede vdolbiti sledeče: »Jaz, Franchet d'Esperey, vrhovni poveljnik francoske armade, sem svojim vojakom ukazal, tukaj Nemce zapoditi...« Italijanski »Secolo« prinaša fotografijo te pečine.

Društvene vesti in prireditve.

Družba sv. Cirila in Metoda je razposlala podružnicam, delegatom, pokroviteljem, C. M. kamnarjem ter zastopnikom pokroviteljskih tiskovine za 30. veliko skupščino, ki se vrši v Ljubljani, dne 14. septembra v veliki dvorani Narodnega doma. Upravičencem iz zasedenega ozemlja se je poslalo tiskovine le onim, ki se nahajajo v nezasedenem ozemlju in kojih naslovi so C. M. pisarni znani. Vsi oni, ki so upravičeni prejeti tiskovine, pa jih niso prejeli, naj jih urgirajo v pisarni družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Na skupščino Zveze jugoslovanskih učiteljskih društev, ki se te dni vrši v Ljubljani, so prispeli kot odposlanci »Srb. učiteljskega društva«, predsednik Sokolović, urednik »Narodne Prosvete«, Stanković in trije drugi delegati. Spremlja jih predsednik »Saveza hrv. učiteljskih društev« Davorin Trstaniak. Dobro nam došli!

Čitalnica v Spodnji Šiški priredi na Mali Šmaren, dne 8. septembra na prijaznem vrtu pri »Ančniku« svojo veselico. Napredni Šiškarji in zavedne Šiškarice, pričakujemo od vas obilne udeležbe. — O d b o r.

Društvo jugoslovanskih poštinih uslužbencev v Mariboru naznanja svoj občni zbor, ki se vrši dne 6. t. m. ob 18. uri v pismonoški dvorani glavne pošte s sledečim sporedom: 1. Volitev novega odbora. 2. Vprašanje spojitve z Zvezo poštinih organizacij v Ljubljani. 3. Slučajnosti.

Delegacijski zborovanje »Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev v Ljubljani« se vrši v soboto dne 6. septembra t. l. ob pol 9. uri popoldne v mestni dvorani s temle dnevnim redom: Predsednik otvori zborovanje. Tajnikovo poročilo o delovanju »Zaveze« od 4. septembra 1918. Poročilo o računskih zaključkih: a) »Učiteljskega Tovařša«; b) »Popotnička«; c) »Zvončka«; d) »Zavezec«. Poročilo računskih pregledovalcev. Volitev treh pregledovalcev računov. Proračun za leto 1920. Poročilo odsekov. Poročilo o snovanju enotne učiteljske organizacije kraljevstva SHS. Naše šole

stvo v zasedenem ozemlju. Poročevalec A. Mervič, nadučitelj, Povir pri Sežani. Eventualne dopolnilne volitve v upravni odbor, oziroma v odseke (§ 14). Predlogi in nasveti.

Zadruga krojačev ponovno opozarja, da se naj v najkrajšem času priglase vsi, kateri se hočejo podvreči pomagalski, ozir. pomočniški preizkušnji. Zadnji čas je do 10. septembra 1919 v pisarni Gosposka ulica števil. 5.

Prostovoljno gasilno društvo iz Loke pri Zidanem mostu, katero je priredilo dne 31. avgusta svojo vrtno veselico in prid zidanja novega gasilnega doma, je dobro uspela. Zahvaljujemo se v prvi vrsti gosp. kapelniku Priškovcu, ker je on nas s svojo imenitno godbo res izvrstno zabaval. Zahvaljujemo se nadalje vsem gasilnim društvom, posebej g. žup. načelniku Halerju iz Brežic, kateri je nam ob enem tudi daroval 100 kron za nov gasilni dom, gosp. načelniku Kosu iz Radčev, ker se je tudi z lepim številom društev udeležil, kakor tudi društvom iz Trbovelj, Sevnice in Rajhenburga. Ravnotako se zahvalimo pa tudi gđ. učiteljici Petrinčičevi in gđ. Ferenčakovi, gđ. Novakovi, ter sploh vsem gosp. in gospicam, katere so res dosti delovale za društvo. Zahvaljujemo se pa tudi Zidamščanom, posebej gg. Pečniku, Poharju, Dajzingerju in Pircu, kateri so tudi pri društvu dosti sodelovali. Ob enem pa ponovno prosimo naše občinstvo, kadar začnemo s stavbo novega gasilnega doma, in to se v kratkem prične, da nam pripomorejo, naj si bo pri lesu ali v denarnem prispevku, po možnosti, ker to gre le, za blagor občanov.

Članice splošnega slov. ženskega društva se pozivljajo, da takoj vrnejo izposojene knjige, v društveno knjižnico, ker se jih rabi za dgotovitev knjižničnega kataloga. Društvena knjižnica se otvori konec meseca

septembra. Društvo je nakupilo mnogo novih modernih knjig in prikazuje pri otvoritvi prenovljene knjižnice obilga obiska. Knjige se sprejemajo vsako popoldne od 3. do 5. ure v društveni knjižnici, Rimska cesta št. 9.

Zagorski dijaški priredbe v ponedeljek 8. septembra ob pol 20. uri v Sokolskem domu v Zagorju »Tekma«, drama v 3 dejanjih. Spisal A. Funtek. — Čisti dobiček je namenjen Jugoslovanski dijaški zvezi v Ljubljani. K obilni udeležbi vabijo dijak.

Kegljaški klub »Venček« pri Draščku je dal na razpolago tudi 4 damska darila v efektih za katere se od nedelje 7. t. m. naprej tekmuje. V nedeljo 7. in ponedeljek 8. svira pri tekmi od 17. do 23. ure godbeni kvartet. Prireditev je v korist oslepelim vojakom.

Litija. Prošlo nedeljo 24. avgusta t. l. se je vršil v Šmartnem pri Litiji ustanovni občni zbor Gremilja trgovcev za polit. okraj Litija. V odbor so izvoljeni: g. Makso Lajovic, Litija, načelnik; g. Mihael Omahen, Višnja gora, namest. načelnik; g. Janko Poček-Bevško, podnačelnik. Odborniki: gg. Fortunat Čertanc, Vače, Anton Rojc, St. Vid, Franc Škrabar, Višnja gora, Hinko Lebingler ml. Litija, Franc Rebolj Krka, I. Gruden Šmartno, Karol Uršič Zagorje, Rudolf Ahčan Zagorje, Marija Humer Polšnik, Antonija Šelekar Šmartno. Namestniki odbornikov: gg. Leopold Berdajs Sava, Anton Verbole Izlake, Anton Zavodnik Višnja gora, Ivan Slavinc Šmartno, Ivan Leskovec Šmartno. Pregledovalca računov: gg. I. Gruden Šmartno, Franc Škrabar Višnja gora. Tajnik: g. Franc Lajovic ml. Litija. Blagajnik: g. Hinko Lebingler ml. Litija. Občni zbor

je bil prav dobro obiskan in se je vršil v lepem redu ter z velikim zanimanjem.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: za »Narodni svet« železničarji juž. žel., tu 159 K 50 v. Srčna hvala! Za naše slopce je priredila I. gorska baterija celjskega topničarskega polka dne 24. avgusta t. l. v Podkolu pri g. Pintarju veselico, z namenom, čisti dobiček pokloniti našim ubogim slepcem. — Dobiček je znašal 1408 K 20 v. kateri znesek sta odposlanca omenjene baterije gg. častn. nam. Ant. Romih in ognjčar Fr. Kopriva osebno prinesla vojnim slepcem v Ljubljano. Za velkodušni dar se naitopleje zahvalujejo vsi vojni slepci v zavodu.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca avgusta 1919. l. sledeče zneske: 1. Prispevki podružnic: Radovljica 205 K; Ribnica na Pohorju 35 kron; Sv. Lenart v Slov. gor. 135 kron; Jesenice 2.600 K; Ormož 116 K; Slovenjgradec 27 K; Petrovče 501 K; Ruše 131 K 40 v.; Novo mesto 83 K; Ribnica 2.100 K; Ribnica, m. 90 K; Bočna 72 K; Ptuj, m. 30 K; Ksaverij in Ljubno 289 K; St. Jurij ob i. žel. 2.372 K 69 v.; Limbuš 7 K; Semič 104 K 40 v.; Volnik 200 K; Litija 97 K; Celje m. 50 kron; skupaj 5245 K 49 v. — 2. Prispevki za nabiralnik o'v: Ruška koča, Ruše 16 K; gostilna Slapar, Lukovica 29 K 82 v.; Zure, Semič 5 K 66 v.; skupaj 51 K 48 v. — 3. Prispevki za obrambeni sklad: Brenčič Alojzij, Ptuj 200 K; dr. Gregorc Anton, Ptuj 200 K; Lenart Franc, Ptuj 200 K; Senčar Alojzij, Ptuj 200 K; Skuhala Ferdo, Ptuj

200 K; Toplak Franc, Ptuj 200 K; Bratkovič K., Ptuj 20 K; Z. Muršec, Ptuj 200 K; skupaj 1420 K. — 4. Razni prispevki: G. Janežič, Sv. Benedikt, nabrala 30 K; Jos. Kenda, St. Jurij ob beg. odbornikov 1053 K; neimenovan, tu 10 K; M. Zalokar, Ljubljana, pokroviteljina 200 K; F. Brinšek, Trnovo, dar 797 kron; Kmet. bralno društvo, Vučja vas 25 K; neimenovani, Špilje 1000 kron; okr. sodišče Brdo, kaz. poravnava M. J. ca. J. A. 50 K; dr. T. Gosak, Ptuj, kaz. poravnava V - V. 10 kron; ženitovanje Lojzeta Groharja v St. Gotardu 13 K; upravništvo »Slov. Naroda«, Ljubljana 80 K + 74 K + 30 K + 50 K = skupaj 234 kron; inž. Pavel Endlicher, Ljubljana, pokroviteljina 200 K; skupaj 3822 K.

Aprovizacija.

Prodaja vžgalic. Vžgalice trdke Perdan se bodo prodajale po sledečem redu: Na vsak odrezek št. 2 sladkornih izkaznic se dobi 7 škatlic vžgalic. Škatlica vžgalic stane 30 vin. in se dobe v sledečih trgovinah: V I. okraju: Na sladkorne izkaznice št. 1, 2, 4 in 7 pri Ojstrižu; na št. 3, 8 in 9 pri Ravhekariju; na št. 5 in 6 pri Zirkelbachu; na št. 10 in 12 pri Perdanu. — V II. okraju: Na št. 11 in 26 pri Trdinu; na št. 12 in 13 pri Zorcu; na št. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 in 24 pri Tavčarju. — V III. okraju: Na št. 28 in 34 pri Steinerju; na št. 25, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36 in 37 pri Vrtačniku. — V IV. okraju: Na št. 42, 44 in 46 pri Medici; na št. 43 in 45 pri Tavčarju; na št. 47 pri Jemcu; na št. 48, 49 in 50 pri Elbertu. — V V. okraju: Na št. 51 in 53 pri Khamu; na št. 52 in 54 pri Stancerju; na št. 55 in 56 pri Krivicu; na št. 57, 60 in 64 pri Sarku; na št. 58 in 59 pri Zorcu; na št. 61 pri Lehnertu; na št. 62 in 63 pri Svetiču. — V VI. okraju:

Na št. 65 in 69 pri Češnovarju; na št. 66 pri Jerštu; na št. 67 in 68 pri Omanu; na št. 70 in 71 pri Tomazu Mencingerju; na št. 72, 74 in 95 pri Antonu Mencingerju. — V VII. okraju: Na št. 75—93 pri J. Perdanu, Vodnikov trg. — V VIII. okraju: Na št. 94 in 97 pri Sušniku; na št. 96 in 99 pri Zormanu; na št. 98, 100 in 101 pri Sarabonu, Martinova cesta; na št. 102, 103, 104 in 107 pri Zoriču; na št. 105, 106, 108 in 109 pri Sarabonu, Zaloška cesta. — V IX. okraju: Na št. 110, 112 in 114 pri Češnovarju; na št. 111 in 114 pri Marenčetu. — V X. okraju: Na št. 115—128 in 130—136 pri Perdanu, Vodnikov trg.

Poizvedbe.

Izgnbila se je v petek popoldne na sprehodu ob otroškem igrišču zlata zapustnica, Poštenega najditelja se prosi, da jo odda proti dobri nagradi v anonimni ekspediciji Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Poizvedba. Ivan Zorn Bogarjev iz Prvačine pri Gorici je služil do razsula pri 5. stotniji 27. dom. pešp. neke v Romuniji, je došel okoli božiča l. l. v Šiško, od tam odšel na koroško bojišče k Celovcu in se od takrat ni oglašil. Starši ga niso videli že 4 leta in vprašajo ali je še živ in kje se nahaja. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči V. Gregorju v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13/55.

Ko bi kdo vedel za Antona Vovka, doma iz Mislinja na Stajerskem, se prosti javiti materi Antoniji Kidrič, Ljubljana, Cesta v Mestni log 15.

Poizvedba. Kateri onih gospodov pri finančni straži, ki so prišli v teku treh mesecev iz Gorice in gorške okolice, bi bil prijazen, mi naznaniti, kje se sedaj nahaja gosp. Josip Vrtovc, nadpaznik, prej nastanjen v Gorici, na naslov: Pavlina Vrtovec, Bled, vila Pauček.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

4 sodarje za nove sode ter izurjenega koljarja išče Delniška pivovarna v Laškem. 8792

Trgovska pomočnica za skladišče in pisarno sprejmeta v eksportni trgovini Ed. Suppanz, Pristava, Slov. Stajerske. 8793

Absolviran trg. akademik išče primeren banki ali večjem podjetju. Ponudbe na Roberta Blenk, Sv. Benedikt v Slov. Gorici. 8742

Išče se prazno stanovanje bodisi malo ali večje, event. samo nemebilirano soba za takoj ali pozneje. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 8772

Kupi se voz zapravljivček sme biti tudi obrabljen in v slabem stanju; event. se kupi tudi tak koleselj ali kak drug lahek voz. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 8794

Prodajo se dobro ohranjeni težki tovorni vozovi kakor tudi posamezni deli po najnižji ceni. Kolesa so široka do 11 cm (4 cole). Ponudbe na kovača Anton Zajca, Zalec pri Celju. 8789

Gospodični, zmožni strojepisja, stenograf, grafijski in drugih pisarniških del želita primerne službe kot začetnici. Nastop takoj. Ponudbe pod »Začetnici 8793« na upravništvo Slov. Naroda. 8783

Išče se družabnik, podjeten, trgovsko kupčevanju s poljskimi pridelek. Prodajniški prostori so v lastni hiši na deželi. Ni izključeno, da postane tudi solastnik dotične trgovske hiše. Prosim ponudbe z navedbo dosežanj sodeleovanja in natančnim naslovom pod »Trgovina 2891/8785« na upravo tega lista do 20. septembra. 8785

Prodajo se: salonska obleka, nova, obleka za 14. 15. letnega dečka, 2 hlače, zimski površnik, obleka malo ponošena, 4 m blaga za možko obleko. Poizve se: Kolizejska ul. 12. pri i. št. nasproti l. drž. gimnazije. 8778

Bičevnikov, la

koprivčevih 130 — 170 cm, več tisoč se takoj odda. S. Palouz, Kolodvorska ul. 31. 8802

Prošnja. Kdo bi mogel nasvetovati vati iz prijaznosti inteligentnemu trgovcu, kateri bi imel veselje priženiti se v dobro upeljano trgovino, event. tudi gostilno. Radi pomajnkavanja znanja v teh krogih, moram tem potom iskati moji inteligentni svakinji, prijatne zunanosti, ki je primorana vsled nenadnih družinskih razmer poročiti se. Ozira se samo na zdrave, ugledne, dobro situirane in podjetne gospode. Cene ponudbe samo s sliko pod »Industrija 756« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana Cankarjevo nabrežje 5. 8720

Uradno dovoljena, za 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in boljše službe

G. Flux

Gosposka ulica 4, l. nadstropje levo. Išče najnu več kuharic v Beograd, Zagreb, Karlovac, Sušak pri Reki, Ljubljano, Dunaj, Sarajevo, dobra plača, 8—10 solari na vse kraje, 3 gospodinjice na gručine blizu Ljubljane, Koroško in Stajersko, blaginjsko za pivnico (Šank) v Maribor, plač. natakario, spod. natakario in plač. kasliko v neko kavarno za Ljubljano, vrtnarja, več deklet za vse itd. Priporočila inteligentno osebo vsake vrste. Strokovna in kolikor mogoča hitra postrežba.

Pr. znanosti napredni znanja za odgovor. Pr. znanosti napredni znanja za odgovor.

Moško in žensko kolo se poceni prodaja. Oglede se v Kejzdovski ulici št. 31. 8803

Sivalni stroj za krojaško obrt se kupi. Poizve se Selo št. 38 pri Ljubljani. 8786

Sode, vinske, osem do deset polov. njaške, dobro ohranjene, prodaja. Franc Lenart v Ptuj. 8787

Mesečno sobo išče za stalno konzervatorist. Ponudbe se prosijo pod »Soba« na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 8807

Trgovina na prometnem kraju. Oglasite se še enkrat pošto ležeče Ljubljana, pod starim naslovom. 8818

Fino kuharico in plačilnega natakarija iščem za takojšnji nastop za 3 razred. Rudolf Ozvald, kolodv. restavracija Jesenice. 8814

Prodajo se več močnih, pločevinastih strednikov. Poizve se pri I. Luznar, ključavničar Sv. Petra nasip števil. 43. 8810

3000 kg pšenice slame naprodaj na gradu Bokalce pri Viču. Poizve se v gradu. 8749

Tesarski mojster se išče kot družabnik. Gotovina in prostor za jamčena. Ponudbe pod »Soliden mojster 8784« na upravništvo Slovenskega Naroda. 8784

Korčija, bolj majhna, polkrita (olinate korčija, osi) kakortudi jako lep konj se prodaja. Oglede se lahko med 2.—3. uro. Kje, pove upravništvo Slovenskega Naroda. 8791

Na hrano in stanovanje se sprejme iz ljudskošolskih ali meščanskih šol, plača po dogovoru. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 8799

Učenca izobraženega, zanesljivega iz poštene hiše, ter z dobrimi spričevali, sprejme modna trgovina Fran Lenart v Ptuj. 8788

Meblovano sobo išče visokošolec za takoj. Ponudbe pod »Visokošolec 8795« na upravništvo Slov. Naroda. 8795

Oprava za spalnico in jedilnico s karizami itd. popolnoma kompletna se kupi. Ponudbe z detaljnimi navedbami in ceno se prosijo pod »Garantirano čisto« na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 8808

Za manjše posestvo v Sloveniji se išče paznik (oskrbnik), izkušen v kmetijstvu in gozdarstvu, samski, več nem. in slov. jeziku. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 8702

Išče se knjigovodjo in korespondenta za lesno veletrgovino na Koroškem z znanjem slovenskega in nemškega jezika. Tisti, ki so službovali v tej stroki imajo prednost. Ponudbe je poslati na poštni predal števil. 81. 8798

Tapetnik in dekorater

M. Zor

Bleweisova cesta poleg dež. vlade se priporoča v napravo žimnic, vzmetnih žimnic, divanov, otoman, dekoracij, zastorov in tapetiranja sob, katere dela izvršuje priznano solidno in po nizkih cenah. 6835

Pr. znanosti napredni znanja za odgovor. Pr. znanosti napredni znanja za odgovor.

Stružni stol (Drehbank). Za delo 80 cm. dolgost, in en voz brek prodaja, Frid. Tome, pošta Litija. 8826

Apoteka Momira V. Nikolića u Kraljevu (Srbija) potrebuje magistra ili pomočnika apotekarskog. plata mesečno 1500 kruna na stan i doručak. 8775

2 špecerijski stelaži, skoraj novi, prvovrstnega izdelka iz trdega lesa se ugodno prodasta. Sušnik, Ljubljana, Zaloška c. 21. 8773

Meblovano sobo išče uradnik v Ljubljani, če mogoče z električno razsvetljavo in separatnim vodom. Kurjavo preskrbi sam. Ponudbe pod »Intenir 8779« na upravništvo Slovenskega Naroda. 8779

Izprašan elektrotehnik samostojen, z večletno prakso želi službo premeniti kot obratovodja. Ponudbe pod »Elektrotehnik 8780« na uprav. Slov. Naroda. 8780

Prodajo se hiša v prometnem kraju na Gorenjskem. V hiši je gostilna in je pripravna za vsako drugo obrt. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 8784

Nova enonadstropna hiša s senčnatim pripravo za trgovino ali mali hotel, poleg kolodvorja v bližini treh tovarn na Gorenjskem se po ugodni ceni takoj prodaja. Vpraša se pod »60.000« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 8719

Ženitna ponudba. Vdova po v vojni padlem nadporočniku, 34 let stara, ima v Ljubljani meblvano stanovanje in 30.000 K premoženja. Želi znanja z inteligentnim gospodom 40 do 45 let starim. Pod šifro »Slovenka 80/8776« na upravo Slov. Naroda. 8776

Ženitna ponudba. Intelligenat naobra. žen trgovec, govori 4 jezike, 40 let star vdovec, sedaj poslovdja z mesečno plačo 1.600 K se želi poročiti z gospodično ali vdovo 30 do 40 let staro, ki bi imela najmanj 50.000 K, radi prevzetja prvovrstne trgovine. Cenjene ponudbe pod »A. K./8801 na upravo tega lista. 8801

Intelligenat naobra. žen trgovec, govori 4 jezike, 40 let star vdovec, sedaj poslovdja z mesečno plačo 1.600 K se želi poročiti z gospodično ali vdovo 30 do 40 let staro, ki bi imela najmanj 50.000 K, radi prevzetja prvovrstne trgovine. Cenjene ponudbe pod »A. K./8801 na upravo tega lista. 8801

Intelligenat naobra. žen trgovec, govori 4 jezike, 40 let star vdovec, sedaj poslovdja z mesečno plačo 1.600 K se želi poročiti z gospodično ali vdovo 30 do 40 let staro, ki bi imela najmanj 50.000 K, radi prevzetja prvovrstne trgovine. Cenjene ponudbe pod »A. K./8801 na upravo tega lista. 8801

Intelligenat naobra. žen trgovec, govori 4 jezike, 40 let star vdovec, sedaj poslovdja z mesečno plačo 1.600 K se želi poročiti z gospodično ali vdovo 30 do 40 let staro, ki bi imela najmanj 50.000 K, radi prevzetja prvovrstne trgovine. Cenjene ponudbe pod »A. K./8801 na upravo tega lista. 8801

Intelligenat naobra. žen trgovec, govori 4 jezike, 40 let star vdovec, sedaj poslovdja z mesečno plačo 1.600 K se želi poročiti z gospodično ali vdovo 30 do 40 let staro, ki bi imela najmanj 50.000 K, radi prevzetja prvovrstne trgovine. Cenjene ponudbe pod »A. K./8801 na upravo tega lista. 8801

Intelligenat naobra. žen trgovec, govori 4 jezike, 40 let star vdovec, sedaj poslovdja z mesečno plačo 1.600 K se želi poročiti z gospodično ali vdovo 30 do 40 let staro, ki bi imela najmanj 50.000 K, radi prevzetja prvovrstne trgovine. Cenjene ponudbe pod »A. K./8801 na upravo tega lista. 8801

Intelligenat naobra. žen trgovec, govori 4 jezike, 40 let star vdovec, sedaj poslovdja z mesečno plačo 1.600 K se želi poročiti z gospodično ali vdovo 30 do 40 let staro, ki bi imela najmanj 50.000 K, radi prevzetja prvovrstne trgovine. Cenjene ponudbe pod »A. K./8801 na upravo tega lista. 8801

Intelligenat naobra. žen trgovec, govori 4 jezike, 40 let star vdovec, sedaj poslovdja z mesečno plačo 1.600 K se želi poročiti z gospodično ali vdovo 30 do 40 let staro, ki bi imela najmanj 50.000 K, radi prevzetja prvovrstne trgovine. Cenjene ponudbe pod »A. K./8801 na upravo tega lista. 8801

Intelligenat naobra. žen trgovec, govori 4 jezike, 40 let star vdovec, sedaj poslovdja z mesečno plačo 1.600 K se želi poročiti z gospodično ali vdovo 30 do 40 let staro, ki bi imela najmanj 50.000 K, radi prevzetja prvovrstne trgovine. Cenjene ponudbe pod »A. K./8801 na upravo tega lista. 8801

Intelligenat naobra. žen trgovec, govori 4 jezike, 40 let star vdovec, sedaj poslovdja z mesečno plačo 1.600 K se želi poročiti z gospodično ali vdovo 30 do 40 let staro, ki bi imela najmanj 50.000 K, radi prevzetja prvovrstne trgovine. Cenjene ponudbe pod »A. K./8801 na upravo tega lista. 8801

Valentin Matek tov. v Domžalah 43. pobiram vsako soboto v Ljubljani Sv. Jakoba trg, stare klobučevinate (filicaste) klobuke v popravilo in tiste tudi vračam. — Se priporočam slav. občinstvu. 8485

Kupi se dobro ohranjena politirana kredenca za jedilno sobo, umivalna miza z marmornato ploščo in zrcalom, dekoracijski divan ali otomana in železna sklopna postelja (Tischbett). Pismene ponudbe z navedbo cene na Sv. Petra cesta 38, Ljubljana. 8626

Ekonom, oskrbnik veleposvetstva 33 let, star, vzoren gospodar z 25 tisoč kron prihranki, se želi seznaniti z gospodično ali vdovo do 30 leta. Najraje bi se priženil na posvetstvo trgovino ali dobro gostilno, ker bi lahko odprl vinsko trgovino. Diskrecija zadržana. Resne ponudbe s sliko pod »Jesen 33« na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Kongresni trg 3, Ljubljana. 8675

Društvo zasebnega uradništva Slovenije sprejme 1) vodjo pisarne, ki bode ob enem tudi urednik društvenega glasila. Znati mora stropisje, biti vreden in imeti veselje do organizatoričnega dela. 2) pomožno uradnico z lepo ročno pisavo in znanjem strojepisja. Pismene ponudbe je vložiti do 20. t. m. z izpričevali na Društvo zasebnega uradništva Slovenije v Ljubljani, Marije Terezije c. 13/II. 8809

Spreten železninar se sprejme v veletrgovino letgovino železnine v Jugoslaviji zunaj Ljubljane, ki je tudi več knjigovodstva in dober korespondent; navedbe dosežaja službovanja in plačilnega zahtevka s priloženimi prepisi spričeval vpsolati je na upravništvo »Slov. Naroda« pod »Železninar/8829« 8829

Ženitna ponudba. Or. podstražmojster, star 37 let, srednje velikosti s par tisoč prihranki želi v svrhu takojšnje ženitve znanja z 20 do 30 letno gospodično neomadeževane preteklosti, milega srca in srednjim premoženjem, gospodično s posestvom, gostilno ali trgovino imajo prednost. Dopise, če mogoče s sliko, katere se na zahtevo vrne pod »Srečna bodočnost/8756« na upravništvo »Slov. Naroda«. Tajnost zadržana. 8765

Ženitna ponudba. Or. podstražmojster, star 37 let, srednje velikosti s par tisoč prihranki želi v svrhu takojšnje ženitve znanja z 20 do 30 letno gospodično neomadeževane preteklosti, milega srca in srednjim premoženjem, gospodično s posestvom, gostilno ali trgovino imajo prednost. Dopise, če mogoče s sliko, katere se na zahtevo vrne pod »Srečna bodočnost/8756« na upravništvo »Slov. Naroda«. Tajnost zadržana. 8765

Ženitna ponudba. Or. podstražmojster, star 37 let, srednje velikosti s par tisoč prihranki želi v svrhu takojšnje ženitve znanja z 20 do 30 letno gospodično neomadeževane preteklosti, milega srca in srednjim premoženjem, gospodično s posestvom, gostilno ali trgovino imajo prednost. Dopise, če mogoče s sliko, katere se na zahtevo vrne pod »Srečna bodočnost/8756« na upravništvo »Slov. Naroda«. Tajnost zadržana. 8765

Ženitna ponudba. Or. podstražmojster, star 37 let, srednje velikosti s par tisoč prihranki želi v svrhu takojšnje ženitve znanja z 20 do 30 letno gospodično neomadeževane preteklosti, milega srca in srednjim premoženjem, gospodično s posestvom, gostilno ali trgovino imajo prednost. Dopise, če mogoče s sliko, katere se na zahtevo vrne pod »Srečna bodočnost/8756« na upravništvo »Slov. Naroda«. Tajnost zadržana. 8765

Ženitna ponudba. Or. podstražmojster, star 37 let, srednje velikosti s par tisoč prihranki želi v svrhu takojšnje ženitve znanja z 20 do 30 letno gospodično neomadeževane preteklosti, milega srca in srednjim premoženjem, gospodično s posestvom, gostilno ali trgovino imajo prednost. Dopise, če mogoče s sliko, katere se na zahtevo vrne pod »Srečna bodočnost/8756« na upravništvo »Slov. Naroda«. Tajnost zadržana. 8765

Ženitna ponudba. Or. podstražmojster, star 37 let, srednje velikosti s par tisoč prihranki želi v svrhu takojšnje ženitve znanja z 20 do 30 letno gospodično neomadeževane preteklosti, milega srca in srednjim premoženjem, gospodično s posestvom, gostilno ali trgovino imajo prednost. Dopise, če mogoče s sliko, katere se na zahtevo vrne pod »Srečna bodočnost/8756« na upravništvo »Slov. Naroda«. Tajnost zadržana. 8765

Ženitna ponudba. Or. podstražmojster, star 37 let, srednje velikosti s par tisoč prihranki želi v svrhu takojšnje ženitve znanja z 20 do 30 letno gospodično neomadeževane preteklosti, milega srca in srednjim premoženjem, gospodično s posestvom, gostilno ali trgovino imajo prednost. Dopise, če mogoče s sliko, katere se na zahtevo vrne pod »Srečna bodočnost/8756« na upravništvo »Slov. Naroda«. Tajnost zadržana. 8765

Ženitna ponudba. Or. podstražmojster, star 37 let, srednje velikosti s par tisoč prihranki želi v svrhu takojšnje ženitve znanja z 20 do 30 letno gospodično neomadeževane preteklosti, milega srca in srednjim premoženjem, gospodično s posestvom, gostilno ali trgovino imajo prednost. Dopise, če mogoče s sliko, katere se

Strojne stroje znamke Singer od 900 K naprej razpošilja Anton Letnik, Borovlje. 8526

Kuži se hiša ali vila v mestu. Ponudbe na pošti predal 166, Ljubljana. 8765

Krojaške pomočnike tudi one, ki vza- mejo delo na dom, sprejme s plačo 1. razreda krojaška vrsta K. Putnik, Sodna ulica 3. 8735

Barvo za obleko črno in modro, še v zalogi, 100 zavrtkov K 65.—, Karel Križner, Celje. 8750

Mizarska delavnica, obširna s kom- pletnim orodjem, pletnim orodjem in 3 delavcev se odda v najem. Kje, pove upravnistvo Slov. Naroda. 8748

Mešica za trgovino mešane stroje, iz- bojša hiše, s hrano in stano- vanjem ter popolno oskrbo v hiši, sprejme takoj J. Krasovec, trgovec v Zalcu. 8417

Težnja kakor tudi več učencev se sprejme proti dobremu plačilu v delo. Anton Steiner, mestni mojster, Ljubljana, Jera- nova ulica št. 13. 4844

Popravila žepnih ur, zlatnine in sre- brnine sprejme F. Cuden Sin- naspoti glavne pošte v Ljubljani. Tečna in solidna izvršitev. 5531

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov les, ali oboje ali rezan. Cene za les nalo- žen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETT, parna žaga za drž. ko- odvotom, Ljubljana. 2048

Mehlovana soba po možnosti s hrano in sredini mesta se isče s 15. septembrom. Ponudbe na upravnistvo Slovenskega Naroda pod „Sredina mesta 8760“. 8760

Imam veliko čebule in krompirja naprodaj po nizkih cenah. Jakob Kle- mečič, posestnik in trgovec v Mezgo- vju, Molkajci. 8620

Išče se dedle za pospravljanje sob in drugih hišnih opravil proti dobri plači in hrani. Vpraša se pri- g. Bergmann, Poljanska cesta št. 87. 8708

Kupujem po najvišji dnevni ceni lepo volno od živih ovac. Mihael Omlah, Vinski trg. 8648

Kupijo se dobro ohranjeni vinski sodi od 16—25 hl. A. Šušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 21. 8627

Modistka, spretna in dobra moč, se isče do 15. septembra. Ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod šifro „Spretna in dobra/8654“. 8654

Dva nova voza (zapravljenska) na- prostje osi in peresa ter kolesa se ceno prodajo. Jernej Pirnat, kovač, Jarše, p. Domžale. 8713

Dobrega zanesljivega mesarskega po- močnika se takoj sprejme. Kje, pove upravnistvo Slovenskega Na- roda. 8764

Dobro gostilno vzamem v najem ali na račun. Ponudbe na upravn. Slov. Nar. pod „Sposobnost/8762“. 8762

Striplnik, absolvent strojne šole v Pu- lju, išče službo. Ponudbe pod „Strojniki 8738“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 8738

Dva konja srednje teže, 8—10 let stara, se takoj prodajo. Več se poizve pri Ignacij Muri, Jezersko nad Kra- njem pri Železni kapli. 8755

Krojaškovodnja, samostojna korespon- denca, dentinja z znanjem vseh kontorskih del, urna in zanesljiva, se takoj sprejme v modni trgovini. Cenj. ponudbe pod „Samostojna/8674“ na upravn. „Slov. Naroda“. 8674

Stanovalje s hrano se išče za starej- šega dijaka pri boljši rodbini. Ponudbe poslati na upravnistvo Slovenskega Naroda pod „St. 100“. 8710

Kontoristinja le prvovrstna izkušena moč, z večletno vse- stransko prakso se išče za manufak- turno veletrgovino pod ugodnimi po- goji. Plača dobra. Obširne ponudbe se prosil na pošti predal 86 Ljubljana. 8752

Inteligentni dekle od 20—30 let, ki zna do- dela opravljati. Glavno da je pametna, pridna in poštenega srca, kajti ostala bi lahko trajno pri hiši, ker gospa želi tako. — Potrebujem pa tudi dekle za zunanja in poljska dela. Plača za obe po dogovoru. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 8752

Inteligentna ženitna ponudba! Inteligen- ten gospod, srednje starosti, ki je bil poslovodja v večji pekarni, želi znanja v svrhu resne ženitve, z gospo ali vdovo v starosti 25—40 let, ki bi ime- la že dobro vpeljano pekarsko obrt. Ponudbe naj se pošljejo do 15. t. m. s sliko pod „Pomlad“ na nabiralnico anone, Grajska ulica 15, Maribor. 8741

Kotle za ognjišča

iz bakra ali ponikane pločevine.

Stiskalnice za sadje

zanetane in dobro pocinjene dalje stergače (ribežne) pocinkane kakor druge hišne in kuhinjske posode izde- lano in dobavljeno točno preprodajcem

G. WITITZ,
Gradec, Klosterwiesasse 16.

Dr. Demšar
zopet ordinira.

Gospodična

z večletno prakso, dobriimi spričevali, vešča slovenskega in nemškega jezika, išče službo v kakšni slaščičarni, kjer bi se ji ista izročila na račun. Cenjene ponudbe pod „Upanje“ pošto ležeče Ljubljana, glavna pošta. 8817

Pristno črno

dalmatinsko vino

se dobi pri Ivanu Buzzolini, delikatesna trgovina, Lingarjeva ulica. 5783

Semenj za posodo!
Resljeva c. št. 4.

Prodaja porcelanske in emailirane posode od 9. do 22. septembra. KUS.

Krojaški mojster

Fr. Ceve

Sp. Šiška, Celovška res. 23, se priporoča za jesensko sezono cenj. odjemalcem, sprejema vse v to stroko spadajoča dela; točna izvršitev in solidne cene. 8781

Prodajo se

16 novih žaluzij na veržico 101/90, 90/80, moški čevlji, perilo in obleke, salonska obleka, frak, kožuh, zimski in letni površnik, zlata in stara srebrna ura. Ogleda se lahko vsaki dan od 2—5 popoldne. Kje pove uprav. „Slov. Naroda“ 8751

Pozor!

Lep konj, 3 in pol leta star (Walsh), 15 in pol pesti visok, od polnokrv- nega zrebca »Bonnee«, svetlorjav z belimi nogami in belo liso na čelu, dobro upeljan, izvrsten tekač, mirmega dobrovoljnega temperamenta, za vožnjo in jezo prav sposoben se prodaja. Naslov in cena se izve v upravnistvu Slov. Naroda. Isti lastnik prodaja tudi izvanredno lepega „bikca“ in 3 mes- staro tele. 8739

Išče se v najem dobro idoča

pekarna

v Sloveniji ali drugih delih države SHS. Cenjene ponudbe naj se pošljejo do 15. septem. 1919 na Nabiralnico anone Grajska ul. 15, Maribor. 8743

Lepa vila

na prodaj na juž. bregu Vrbsk. jezera vis-a-vis vojašk. kopališča, obstoječa iz 6 opremljenih sob, 1 kuhinje, 1 obednice, 1 shrambe, 1 kleti, 17249 m² zemlje (800 m² vrta za zelenjavo), hlev, 3 koze, na jezeru lep čoln. — Jugoslo- vani požurite se, da ne pride v nemške roke. — Vprašanje pod „Slovenska vila 8757“ na uprav. „Slov. Naroda“. 8757

Vabilo

občnemu zboru

Slov. gled. konzorcija v Ljubljani

kateri se bode vršil dne 19. sep- tembra 1919 ob 6 uri popoldne v mestni posvetovalnici (Magistrat)

DNEVNI RED:

- 1.) Poročilo predsednika.
- 2.) Poročilo direktorja
- 3.) Eventualne dopolnilne volitve
- 4.) Raznosterostl.

20 Ps motorje

z vrtilnim tokom 200 voltov, 50 Per. Siemens-Schuckert tipa s sprožilci popolnoma novi, v originalnih zavojih, dalje

Brzožaga 55 cm in nova stiskalnica za opeko

ena hidraulična stiskalnica za olje se poseni proti gotovini pro- daje. — Vpraša se pri

ing. Franc Longerju, Gradec, Poskarna 33/II

Slivovko

prvovrstno pristno blago ima v zalogi Rudolf Zore & Komp. Ljubljana. 8029

TRSTJE (štorje)

se dobi v vsaki množini.

Jeranova ulica št. 11. 8388

Sladkorja

se porabi manj, ako se vporablja

„CONGO“

kavni surogat pražen, smlet, s pravo kavo mešan. Originalni 63 kg zaboji, sortirano, okusno v 1/5, 1/10, 1/20 kg paketirano, franko zaboji K 756.— pošta pošiljaka 15 kg sortirano franko K 200.— Odpreda: denar naprej ali po povzetju. Land & Comp. Osijek. Brzjav: Langcomp. 8200

ŠOTO

za kurjavo, izolacijo, steljivo in druge svrhe uporabljajo, dobavljajo v vagonih in na drobno

F. & A. Uher, Ljubljana.

Tele gr.: Uheršed. Inter. Telefon 117

Prva jugoslovanska zlatarska delav- nica Alojzij Fuchs Selenburgova ul. 6. Kupu- zlato in srebro po najvi- jem staro zlato in srebro sjihih cenah, priporočam veliko zalogo zlatnine, sre- brnine, ur, briljantov i. t. d. vsa po- pravila in nova dela se izvršujejo v lastni delavnici točno in solidno. 7928

!!! Komati za konje !!!

Prevel sem od vojne uprave čez 3000 komadov konjskih komatov, blazin iz konjske žime v vseh veličinah. Cenj. interesantom so na razpolago po tako nizkih cenah, da si jih vsak pojedne- lahko nabavi za malo vsoto. Prodaji na drobno in debelo! Dokler ne polde zaloge. V. Dolenc, Zagreb, Prilaz. Ga D. 25. Telef. 17—03.

Trgovska agentura v Mariboru z velikim krogom od- - - - jemalcev išče - - - -

zastopstva

vsakovrstnega blaga za Maribor, Sp. Stajersko in Prekmurje. Cenj. ponudbe pod „vešletni potnik 260“ pošt. ležeče Maribor. 8697

Prvovrstna

vozna kolesa

plašče in cevi

priporoča trvdka **IGN. VOK**

specialna trgovina šivalnih strojev in koles. Ljubljana, Sodna ulica št. 7. 7334

Vse vrste de- želčnih pridel- kov kupuje tr- govina s seme- ni SEVER & Komp Ljubljana, Wolfova ul. 12. Prosimo ponudbe z navedbo množine in cene. 8070

Miši - podgane

stenice - ščurki

in vsa zalega mora poginuti ako upotrebite moja najboljša iskrena in povsodi hvaljena sredstva kakor: proti poljskim mišim 6 K, za podgane in miši stane 6 K; za ščurke 6 K; posebna močna tinktura za stenice 6 K; uničevalec moljev 3 K; prašek proti mrčesom 5 K; mazilo proti ašum pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živalih 2 K; prašek za miš v obleki in per- lina 3 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) 3 K.— Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska ulica 3.

Ilija Paranos

trgovec v Šabcu v Srbiji, ima naprodaj večjo množino rumene in zdrave koruze in pšenice in sicer franko šlep Šabac. Išče direktne zveze za pro- dajo živil tudi za v bodoče. 7359

Pravo rumeno domače

milo za pranje

1 kilogram K 16.— Pri naročbi 1

skrinjice okoli 3 in pol kg K 56.— franko. Po povzetju pošilja zavod za eksport M. Jankar, Zagreb, 15., Petrinjska ul. 3/III Obenem z naročbo je po- slati polovico iznosa.

STAMPILJE
Anton Černe
GRAVEUR
in izdelovalci karčuk-stampilj
Ljubljana, Dvorni trg št. 1

KEFIR

Filip Pečenko, Ljubljana, Dunaj- ska cesta 6. naznanja slavnemu občinstvu, da je otvoril

Prvi jugoslovanski zavod za izdelovanje kefirja in joghurta.

Kefir je od zdravnikov priznan kot najboljši pripomoček proti tuberkulozi, anemiji, želodčnim boleznim i. t. d. Nenadomestljiv za slabotne dojenčke kakor odrasle. Kefir uniči vse človeškemu organizmu škodljive bacile. Pri rednemu uživanju kefirja dose- žete visoko starost. Uspeh za- jamčen s 1000 K. Razpošilja se tudi na deželo.

JULIJ MEINL

Ljubljana.

Kava
Caj
Cokolada
Kakao
Sardine
Kond. mleko
Malaga
Rum
Cognac
Likerji
Marmelada
Keksi
Riž
Trap. sir

Franc Marini

Maribor.

Kolomaz 1a jasnoplavi v zabojih a 1/2, 1, 2, 5, 10. in v celih sodih. Krema 1a za čevlje v vseh velikostih. Voščilo 1a za čevlje (biks) v vseh velikostih. Vaseline kožno mast. Kožno apretu- ro. Kožno črnilo. Indigo modrilni esenc. Indigo modrilni papir, in druge po- trebščine. Razpošilja se vsaka množina in samo na trgovce. Prosim zahtevajte cenik.

„ELEKTRA“

drustvo za elektrotehniško in strojevno industrijo.

Inženjerji Rottenbücher in drugi Zagreb

Telefon int. 8-84. Kukučeva ul. 32. Brzjaviti: Elektra, Zagreb.

Projektiranje in gradnja

naprav, ki spadajo v elektrotehniško in strojevno stroko.

Veliko skladišče

materijala, naprav in strojev, na- bavjenih od odličnih elektrotehni- kih tvornic. 8208

Pohištvo v vseh modernih slogih pri- poroča po zmerni ceni Fran Škafar, Ljubljana, Rimska c. 16. Stavarbo in pohištveno strojno mizarstvo. Kupujem tudi les vsake vrste. 1072

1 vagon papirja

od časnikov, veliki format, razpošilja v vsaki množini in po nizki ceni trvdka I. Andračič v Mariboru.

Komisijiska trgovina

Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska c. 7 priporoča svojo bogato zalogo manu- fakturnega blaga: cefirja, tiskovine, barhenta, klota, hlačevine, nogavic, robcev, sukanca, svile za šivanje, bombaža za pletenje nogavic, gumbov, pritiskačev, rincev za čevlje in drugih izdelkov čeških tvornic, katere zastopa.

Čevljarnico

z vsem potrebnim opremljeno kupim v prometnem kraju v me- stu na Slovenskem. Ponudbe z z označbo cene pod „ČEVLJAR/8704“ na upr. Slov. Naroda.

Več spretnih

prodajalcev

Slovenskega Naroda starih nad 14 sprejme uprava Slovenskega Naroda.

Iščem soudeleženca pri velikem dobičkanosnem podjetju z

200.000 K za tri leta

proti visokim obrestim in udeležbi na čistem dobičku. Podrobno- sti ustmeno. Ponudbe pod „200.000/8834“ na upravo Slov. Naroda.

Veletrgovina vina Milko Jesih, Rudnik-Ljubljana.

Otvoril sem

! vinotoč !

novih in starih garantirano naravnih vin v Ljubljani, Florjanska ulica šte. 36.

Trgovski pomočnik

starejša zanesljiva samostojna moč, v vseh strokah mešane trgovine dobro izkušen, z večletnimi spričevali želi sprejeti mesto poslovodja ali kot vodja podružnice z mešanim blagom na deželi ali v manjšem mestu na slovenskem ozemlju. Cenjena vprašanja pod: „Energična moč 30/8617“ na upravnistvo Slovenskega Naroda 8617

Zimske in poletne krtove kože

kakor vse vrste kožuhovine in kož kupimo vedno vsako množino po najvišjih cenah. Porto povrnemo. Za omot pošljemo vrečice gratis in franko. Jos. Einstein in sinovi, trgovina s kožuhovino, Göppingen, Virmberško, telefon šte. 163.

Kupčijska

posredovalnica

Za posredovanje pri večjih dobavah orodja, železnine, stavbnih obojev, ključav- nic in pod. nudi dunajska trvdka gospodom, ki imajo dobre zveze s tozadevni- mi nakupovalnicami, dober zaslužek. Ponudbe pod „Leistungsfähig W. O. 9180“ na Hassenstein & Vogler d. d. Dunaj I. Schulerstrasse 11. 8828

Gablonška bižuterija.

Pristne in nepristne kot broše, boleroje, uhane, prstane, lasne in tančice zapanke, lasnice, ovratne zapanke, kравatne igle, kolijeje, veržice, torbice, nippes itd. kupite najboljšo pri Rudolf Peukert, Gablonz a/N., Wienerstrasse 38. Vzorčne pošiljke od 100 K naprej po povzetju.

Totalizator

(sportni urad za stave)

pri I. konjski dirki na Bledu 7. sept. 1919 bo sprejmal na posamezne konje najmanj po najmanj 10.— K.

Oni, ki stavijo na konja zmagovalca, dobe po odtegu režijskih stroškov vse stavljene vsote na stavne listke (tikete) porazdeljene in takoj izplačane.

Stava na posamezne konje izpodbuja zima- nje za njih lastnosti in zmoglosti in s tem se tudi širi zanimanje za konja in konjerejo.

Odhod posebnega vlaka v nedeljo iz Ljubljane ob 8. uri 36 min. dop. — Znižana voznina.

Tourist Office Bled.

KOSTANJEV LESkupi v vsaki množini stroji-
na tovarna SAMSA & Co. v Lju-
bljani Marije Terezije c. 2. 8205**Bukova drva**ogljje, smrekov les, deske in trame kupuje „CROATIA“,
gozdna ind. delniška družba v Ljubljani, Marije Terezije
cesta št. 2. 8206

Oznani Union-Propagande, Maribor, oddelek oglasne oprave.

Vsem interesentom se priporočaedina slov. oblast. koncesijonirana Posredovalnica za obrat z zemljišči,
8186 nakup in prodaja posestev, hipotekna posojila itd.**H. TROHA, Maribor, Tegethofova ulica 30.****Sam. Pollak, Zagreb, Jelačičev trg 6.**Najcenejši nakup manufakturnega blaga na debelo kakor:
cefrir, šifoni, barhenti, velouri, flanele, modra tiskovina, Kord-bar-
žuni, hlačešina i. t. d. 8342**Sam. Pollak, Zagreb, Jelačičev trg 6.****Resna firma**išče v svrhu izkoriščenja svojih
uvoznih ofert uvedene zastop-
niške in tehnične event. ude-
ležniške za izvedbo transitnih
kupčij. Natančni dopisi z na-
vedbo dosedanjega poslovanja, uvedene stroke, zaželenega zastop-
stvenega okoliša pod „R 19“ na anončno pisarno **Andrej**
Platzer, Maribor. 8478**Najfinejšo pnevmatiko**za automobile vsake vrste priporoča F. FLORJANČIČ, trgovina s kolesi,
motorji in avtomobili. Mehanična delavnica. Selenburgova ulica 6.**Pohitite 7. septembra na**
50 letnico Narodne
čitalnice v Kamnikuob 9 uri sprejem gostov na kolodvoru
nato sprejem. Popoldne ob 3 uri ve-
lika ljudska veselica.**Naznanilo.**P. n. občinstvu vljudo naznanjam, da sem se preselil iz
Sp. Šiške v Ljubljano, Frančiškanska ulica št. 10/I.Obenem se priporočam za izdelovanje fotografij vsakih vrst
v najboljši izvršitvi.Zunanja naročila izvršujem vestno in po najnižjih cenah.
Slike za legitimacije v 24 urah. Z odličnim spoštovanjem**Anton Uršič, fotograf.****Esence**za likerje, rum in
žganje dobavlja v vsaki
množini, ker je dovoljen
izvoz v Jugoslavijo, po
železnici potom špediterja v priznani najboljših kvalitetah in poceni
Prva dunajska parna tovar. eter. oil, esenc in barv
J. FEIGL, SOHN & Co, Wlen XV./1.,
Friedrichsplatz 3/a. Ustanovljeno leta 1872Specijaliteta: Kingston rum Basis. Najnižje stavljene ponudbe
sledje po naročilu. 8683**Velika zaloga raznobarvnega**
Vtu- in inozemskega blaga.Najlepša izbira oblek lastnega izdelka po najno-
vejšem kroju, belih in barvanih srajc z in brez
ovratnikov, samovoznic, športnih čepic itd. ter raz-
novrstnega manufakturnega blaga.

Prva kranjska razpošiljalna

SCHWAB & BIZJAK, Ljubljana
Dvorni trg 3. Pod narodno kavarno.**Razpis.**Pri zdravilišču v Rogaški Slatini se odda potom javnega
razpisa za zdraviliško dobo leta 1920, 1921, 1922, 1923 to je za
štiri leta**restavracija**v zdraviliškem domu proti najemnemu znesku K 8000— in pa
15% obrabe inventarja, kateri se bo pa cenil še le koncem seziye.
Navedeni najemniški znesek je smatrati za najmanjši ponu-
dek, vendar pri oddaji ni vezano na najvišje ponudke.P. n. interesenti za gori razpisano restavracijo se vabijo, da
si iste za sedaj na licu mesta ogledajo dokler še traja sezija.Ponudbam, katere je vložiti do 20. septembra 1919 naravn-
nost pri ravnanstvu zdravilišča v Rogaški Slatini, je poleg po-
nudb zneska priložiti sledeče dokaze:

- 1.) O strokovni usposobljenosti.
- 2.) O narodnosti.
- 3.) O zadostni višini obratne glavnice.

V Rogaški Slatini, dne 31. avgusta 1919.

Ravnateljstvo državnega zdravilišča
Rogaška slatina.**Viničarji in hlapci**z družinske delavni močmi se sprejmejo pri gof.
Herberstein gozd. in gospodarstvom ravnateljstvu v Ptuj.
Natančne poizvedbe pri zgoraj imenovanem ravnateljstvu.

Nepremičljive platne francoskega izvora za

dežne plašče

je ravnokar došlo. 8782

A. E. Skaberne, Ljubljana.**Dr. Anton Breclj**prej primarij v Gorici, strokovnjak za notranje in otroške
bolezni, sprejema v Ljubljani, na Bregu št. 10 od 10—12
in od 3 do 4. 8815**Trgovina Marija Rogelj,**

Ljubljana, Sv. Petra c. št. 38,

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga, cefirja, pla-
vine, hlačešine, volnene stofe, svilo, robce, nogavice, sukanec
in drobnarijo. 8816

Mešovita komisija i agenturna radnja za izvoz i uvoz

Gjorgje Grujić

Beograd, Knez Miletina br. 15.

Vol. Kikinda.

Tel. 160.

Tel. 171.

preporučuje p. p. komitentima svojo solidnu firmo, koja prima svakovrsnu
robu u komisiju, bavi se izvozom i uvozom životnih namirnica na veliko
iz jedne zemlje in drugu naše kraljevine, a i druge robe iz inostranstva.
Nudi sledeće artiklove: napitke od jasena i brestovine, kanapa od kudjelje
za vezivanje džakove, manile od kudjelje, džakove od jute kao i od kudjelje
i textila po vrlo povoljnoj ceni, prodaje i a. firmajsa i vune.**Odvetnik Dr. Ferdo Müller**

prej odvetnik v Celovcu, naznanja, 8771

da je otvoril svojo odvetniško pisarno
v Mariboru, Tegethofova cesta 11 (stara okrajno
sodišče.)**Razpis.**Za narodno predstavništvo v Beogradu se išče perfekten ste-
nograf za slovenske govore. Prosilec mora imeti poleg strokovne
izobrazbe tudi primerno splošno izobrazbo. V prvi vrsti pridejo v
poštev prosilci z akademsko izobrazbo. Prošnje naj se pošljejo do
30. septembra t. l. predsedstvu narodnega predstavništva v roke
podpredsednika dr. Franja Jankovića. Nastop službe po dogovoru.**Predsedstvo narodnega predstavništva.** 8774Slavemu občinstvu naznanjava
da sva prevzela gostilno**Narodni dom v Celju.**Skrbela boveva za dobro in točno
postrežbo ter se priporoča za mno-
gobrojen obisk.

Ivan in Ana Černe z Goriškega

Mi smo kupcivseh za izvoz dopuščenih živil in
krmil.**Mi dobavljamo**iz Nem. Avstrije, Čehoslovaške in
Nemške za izvoznici franko ju-
goslovanskih postaj vse vrste indu-
strijalnih proizvodov, kakor železno
blago, pohištvo, elektrotehniške po-
trebščine, kemične proizvode, soli,
vžgalice, čevlje itd., nadalje franko
Jugoslavija čaj, čokolado, parafin,
sardine, kakao kakor tudi drugo
blago iz Švicarske, Holandije,
Francoske itd. 8472**Mi smo kupci**vseh za izvoz dopuščenih vrst su-
rovin, kakor surovih kož, volne itd.**Mi prevzemamo**izvedbo kompenzacijskih pogodb
z Nem. Avstrijo, Čehoslovaško,
Poljsko, Nemško itd.
„Komercijal“ Jugoslovanske eks-
portno-importno d. d.
Zagreb, Gajeva ulica št. 35.
Tel. 7—40. Brzjavlj. Jugex—Zagreb.
Zastopstvo na Dunaju. — Handels-
und Bankvereinigung, Wien I,
Tuchlauben 8.
Brzjavlj. nazlov: Kaban-Wien.**Trgovci, kramarji in ostali obrtniki!**Ali si želite nabaviti blago po najnižjih cenah? Pišite samo
za brezplačen prospekt na: 8525**J. Hajdaš, Bedekovčina (Hrvatska).****Konzervne steklenice**

:: vkuhalni aparati :: 6779

pri trgovini z železnino in zalogi strojev

Fr Stupica, Ljubljana, Marije Terezije c. 1.

Zahtevajte cenovnike. Zahtevajte cenovnike.

Barva - kemično - čisti

vsakovrstno blago, obleke

pere svetlolika ovrtnice, za-
posilja po isto pestnice in
na dom) na srajcetovarna **JOS. REICH,** Ljubljana, Poljanski nas. 4.
Podruž., Selenbugovaul. 3.**G. F. Jurásek**vgleševalec klavirjev in trgovec z
glasbilo

v Ljubljani, Wolfova ul. št. 12.

Prva jugoslovanska specialna
tvrdka za vgleševanje in po-
pravlja glasbilo.**Gospodarska zveza v Ljubljani,**

priporoča svojo veliko zalogo zjamčeno pristnih vin, osobito:

10% staro ogrsko, letnik 1917,
12% ogrsko belo l. 1918 iz okolice Bela cerkev-Vrbo,
10% banaško, l. 1918 vsi brez kisline, nadalje šta-
jerska, hrvatska in dolenska vina, po najnižjih cenah
v lastnih posodah.Vina so dobro obležana in prevzame Gospodarska zveza glede prist-
nosti vso odgovornost. 8082**Naznanilo****o začetku prvega šolskega leta 1919/20 na**
dvorazredni trgovski šoli v Novem mestu.Vpisovanje na trgovski šoli se vrši **14. in 15. septe-**
mbera t. l. v novi gimnaziji.

Vpisnina znaša 20 kron, šolnina pa 30 kron na mesec.

V pripravljalni razred se bodo sprejeli brez vsakega
izpita učenci in učenke, ki so vsaj 13 let stari in so z dobrim
uspehom dovršili ljudsko šolo.**V I. letnik** se bodo sprejeli 1.) brez vsakega izpita tisti
učenci in učenke, ki so vsaj 14 let stari in so z ugodnim uspe-
hom dokončali četrti razred kake srednje šole ali popolno meščan-
sko oziroma osemrazredno ljudsko šolo, 2.) tudi drugi vsaj 14 let
stari učenci in učenke, ako napravijo izpit iz slovenskega in nem-
škega jezika, računstva, geometrije, prirodoznanja, zemljepisja in
prirodoslovja.Pri izpitu se zahteva toliko znanja iz imenovanih predmetov,
kolikor si ga pridobijo učenci v pripravljalnem razredu.Izpiti za I. letnik se vršijo 15. in 16. septembra. Redni poduk
se letos začne 1. oktobra ob 8. zjutraj.8680 **Trgovski gremij v Novem mestu.****Prevoz :: Odprema in doprema :: Prevoz**

ter reexpedicija najbrže in najsigurneje.

vsake
vrste
blaga.**Transportno i prometno društvo**Telefon interurban
št. 2 — 20**Zagreb, Illica br. 45**Brzjavlj:
Transport Zagreb.

Z vsemi informacijami služimo takoj in brezplačno.

Agen-
turni
in
komisijonalni del.**Vskladiščenje**

v velikih in suhih skladiščih.

Strokovna ocarinjenja.pobitva z
lastnimi
potenti-
ranimi
vozovi.**Nakup**
in
prodaja za lastni
račun. 6429Izolirane bakrene žice ter žice iz aluminija in cinka, kablji in vrvice za žarnice,
univerzal-varovala, z velikimi, normalnimi in majhnimi narezkami, armirane izolir.
cevi v vseh dimenzijah, izolatorji, opore in žeblički za izolatorje, žarnice z kovinsko
žico in Halbwatt-žarnice, instrumenti za pretikalne plošče se dobavijo takoj
iz skladišča.Motorji z vrtilnim tokom od 15 do 20 PS 125/220 in 220/380 voltov. Popravila
električnih strojev, omotanje na novo, izdelovanje pretikalnih plošč.**Elektromaschinenbau, Dunaj**

tovarna za elektrotehnične predmete in stroje,

I. Bezirk, Bäckerstrasse Nr. 18.

Telefon 9334.

Brzjav: „Hochwolt, Wien“.

Glavnica:
200.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,

Rezerve: okrog
150.000.000 kron.

Prešernova ulica šte. 50, v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depozitov z vestno revizijo zrebalnih efektov; sameshramba (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predjuri vsake vrste; inkaso in eskont menic; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun i. t. d.

Menjalnica ter informacijska pisarna

d. z o. z.

v Ljubljani, nasproti juž. kolodvoru

kupuje in prodaja tuje valute vedno po najugodnejšem dnevnem kurzu. Bavi se poleg tega z bančno in trgovsko komisijo, sprejema v inkaso devize na vsa inozemska tržišča, kupuje in prodaja tu in inozemske vrednostne papirje in daje informacije o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah. — Vodstvo v rokah strokovnjakov — bivših bančnih uradnikov.

Tržaški biro za kupčijska pojasnila

oblastveno koncesijoniran zavod I. razreda.

Zasebna in kupčijska pojasnila.

Največja zanesljivost.

Zastopstvo po vsej Italiji. Zveze na vseh krajih sveta.

Trst, Via S. Spiridione 1.

8790

Sprejemem za takoj ali za čimprej mogoče
odvetniškega koncipijenta

ki ima sodno prakso in doktorat.

Novo mesto 3. septembra 1919.

Dr. Schegula,
odvetnik.

8749

Radenski-

ZDRAVILNI VRELEC

najboljše vseh poznatih
natron vrelcev razpošilja se v ste-

klenicah od 3/4 lit.

najpriklad-

nejše zame-

šanje starim

tudi rdečim vinom razpošilja se

v steklenicah od 1/2 l, 3/4 in 1 l.

JURJEV in KRALJEV VRELEC

izborno za mešanje s kislastih

vinom, sadjevcem in sadnim so-

kom razpošilja se v steklenicah

od 1/2 l, 3/4 in 1 l.

Navedene steklenice so vedno v zalogi,

dočim je pa dobava v večjih steklenicah

za sedaj še mogoča, če pošljete naročniki

iste v naplinitiv.

8746

P. Curčija & Cia. Buenos Aires

(Republika Argentina u Južnoj Americi)
Ulica 25 de Mayo broj 366. Brzljavna adresa:
Curčija, Buenos Aires, Codex A. B. C. 5. izdanje.

Prva Jugoslavenska izvozna i uvozna ku-
ća, mjenjačnica i parobrodarska agencija. — Pri-
ma zastupstva i komisije svake vrsti. Prima u
konsignaciju i za prodaju robu svake vrsti. —
Obavlja naručbe i odpreme svake vrsti. — Napla-
ćuje i isplaćuje fakture, naputnice i doznake za
sva mjesta Južne Amerike. — Kupuje i prodaje
novac i valute svih država po najboljem dnevnom
tečaju. — Prodaje vozne karte za sve parobro-
darske pruge iz Buenos Airesa.

8746

Priporočamo edno tovarniško zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt
ter njih posameznih delov.

Dobe se potrebščine za šivilje, kro-
jače in čevljarje ter galanterijsko
in manufakturno blago (blago za
obleke.) — Istotam se prodaja večja
partija

damskih nogavic.

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
za vodo, desno.

Autogaraža!

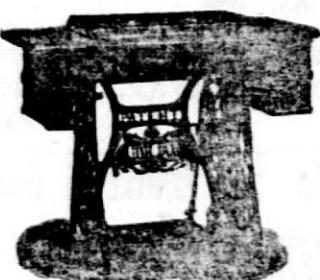
Autogaraža!

Mehanična delavnica Šušteršič in drug v Zg. Šiški
prevzema v popravilo avtomobile, motorna kolesa, stroje,
pisalne stroje, montaže sesalk ter vsa v to stroko spadajoča
dela. Izvršuje poverjena naročila točno, brzo in po primer-
nih cenah. — Sprejema naročila tudi iz dežele.

Josip Šušteršič in drug,

Zg. Šiška šte. 65

Gospodsvetska (Celovška) cesta.

IVAN JAX in sin

Dunajska cesta šte. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji

in stroji za pletenje.

— Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. —
Ustanovljena leta 1867. — Vozenje poučuje brezplačno. —

Pisalni stroji „Adler“ | **Kolesa** iz prvih
Ceniki zastoj in franko. | Dürkopp, Styria, Waffenrad.

Baterije žarnice vseh tipov
elektrotehn. predmeti
Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogacar Ljubljana Mesni trg 25

Westinghouse

Watt

Kremenezky

Metax

Eksport & Import.

1. specialna izdelovalnica za

MODNI SALON

LJUBLJANA — ZIDOVSKA UL. 3 — DVORSKI TRG I.

priporoča največjo izbiro

finih slamičkov, svilenih klobukov in čepic za dame in deklice.

Popravila se sprejemajo in točno izvrše.

Violine, stune, citre,
harmonike, kitare,
tamburice, telovad.
rogovi, vse druge
glasb. instrumenti in
potrebščine v veli-
:: kanski zalogi. ::

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasb. Matice in edini za-
prisež. izvedenec dež. sodišča

LJUBLJANA

Kongresni trg št. 15.

(Nasproti nunske cerkve.)

SVEOPĆA ZANATLIJSKA BANKA D. D.

Mirovska ulica 21 — Zagreb — Telefon 17-19.

Poziv na potpisivanje.

Ravnateljstvo Sveopće zanatlijske banke d. d. odlučilo je, da na temelju zaključka izvanredne glavne
skupštine od 15. kolovoza 1919. i dozvole delegacije ministarstva financija za Hrvatsku i Slavoniju

povisi dioničku glavnico

od K 1.000.000— na K 5.000.000—

izdanjem novih 20.000 dionica, glasećih na donosioca i na naslovnih K 200—.

Prethodno izdaje se kom. 10.000 dionica po naslovnih K 200—, dakle za ukupno K 2.000.000—.

Uvjeti potpisivanja su ovi:

I. Dosadašnjim dioničarima pripada pravo na svaku jednu staru dionicu potpisati jednu novu uz tečaj
od K 210—, pribrojiv K 6— po komadu za trošak tiska i biljegovanja dionica, dakle ukupno uz tečaj od K 216—, te
imaju kod potpisivanja predložiti stare dionice (medjutomnice), koje će se providiti oznakom, da je pravo opcije izvršeno.

II. Novim dioničarima prepuštaju se dionice uz tečaj od K 220—, pribrojiv K 6— za trošak tiska i
biljegovanja dionica, dakle ukupno uz K 226— po komadu.

III. Dionice imaju se kod potpisivanja potpuno isplatiti, a uplaćeni višak nad naslovnom vrijed-
nošću ide u korist pričuvne zaklade društva.

IV. Dionice ove emisije sudjeluju na dobitku banke počam od 1. siječnja 1920., no zavod će na naslovnu
vrijednost potpisanih dionica odobriti od dana uplate do 31. prosinca 1919. 4% kamata, koje kamate će dioni-
čari moći podići na blagajni banke uz povrat odnosno priznanice počam od 2. siječnja 1920.

V. Potpisivanje novih dionica traje od 30. kolovoza do 30. rujna 1919., a obaviti se može na bla-
gajni banke u Zagrebu, Maravska ul. 21, ili kod Prve hrvatske štedionice u Zagrebu, te svih njenih
podružnica. Uplate ali mogu se banci i poštom doznati uz naznaku količine potpisanih dionica.

VI. Pravo repartije dionica pripada ravnateljstvu.

U Zagrebu, 25. kolovoza 1919.

8714

Ravnateljstvo sveopće zanatlijske banke d. d.

Brzjavni: Eskomptna.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Int. telefon šte. 146.

LJUBLJANA, ŽELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1.

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

DENARNE VLOGE. — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT. — ESKOMPT MENIC, TERIJATEV, FAKTUR. — AKREDITIVA. — BORZA.